

ΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ
ΤΩΝ ΓΝΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΣΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 2 - ΑΝΟΙΞΙΣ/ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2015

ΑΡΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ
ΤΩΝ ΓΝΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

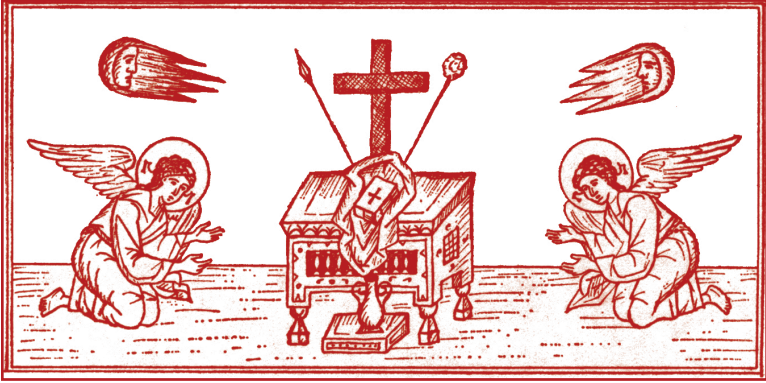
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΘΕΟΦ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ ΚΛΗΜΗΣ
ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΩΝ ΓΝΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΛΟΓΙΑ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΕΥΧΟΣ: 2 - ΑΝΟΙΞΙΣ/ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2015

Περιεχόμενα

Εισαγωγικόν	1
Λογίων και Ἐπιφανῶν Ὁρθόδοξος Ἐνστασις	10
Ἰωάννης Φλῶρος Ἱερεὺς	28
Αἴτησις πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος	34
Τὸ Ζήτημα τοῦ Ἡμερολογίου	36
Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον (Ἐπιτροπῆς Ὁρθοδόξων)	38
Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ζήτημα	40
Ἀνοικτὴ Ἐπιστολὴ	44
Τὸ Ἡμερολογιακὸν	46
Ἡ Θρησκεία τῶν Πατέρων μας	47
Ἐπὶ τοῦ Νέου Ἡμερολογίου († Λεοντοπόλεως Χριστοφόρου)	49
Τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων	57
Ἐκδόσεις τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων - Ἔτος δευτέρον (1925)	58

Διεύθυνσις Γραφείων Ἱερᾶς Συνόδου:
Κάνιγγος 32 (γ' ὄροφος), 106 82 Ἀθήναι
Τηλ.: 2103828280
Fax: 2103847365
e-mail: ecclesiagoc@gmail.com

Εἰσαγωγικὸν

ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΟΙ στὴν εὐχάριστο θέσι κυκλοφορήσεως τοῦ δευτέρου τεύχους τοῦ περιοδικοῦ μας «Ἀρχεῖον τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος», διακατεχόμεθα ἀπὸ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καὶ εὐχαριστίας. Εὐγνωμοσύνης στὸν Κύριό μας, πὺ ἐπέτρεψε καὶ εὐλόγησε ἡ ἔκδοσις αὐτὴ νὰ πραγματοποιηθῆ, καὶ εὐχαριστίας σὲ ὅσους ἐπέδειξαν ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ θὰ ἐπιδείξουν, στὴν προσπάθεια τούτη. Αὐτὴ φέρεται εἰς πέρας θυσιαστικὰ καὶ μὲ αἴσθησι εὐθύνης, ὅπως καὶ μὲ ζῆλο καὶ διάθεσι προσφορᾶς, γιὰ τὸ κοινὸ τῆς Ἐκκλησίας συμφέρον.

Μέσω τῶν κειμένων τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ, ἡ ἐπιθυμία εἶναι νὰ λάμψη ἡ Ἀλήθεια σχετικὰ μὲ τὴν Ἡμερολογιακὴ Καινοτομία καὶ τὴν ζωερὴ ἀντίδρασι ἐναντίον της, ὥστε νὰ ἀποδειχθῆ τρανότερα ἢ ἀντικανονικότητά της, ὅπως καὶ ἡ ἀποφασιστικότητα καὶ ἡρωϊκότητα ὅσων ἀντετάχθησαν σὲ αὐτήν.

***

Στὸ παρὸν τεῦχος μας, προηγεῖται ἡ πρωτότυπη ἐργασία Συνεργάτου μας μὲ τίτλο: «Λογίων καὶ Ἐπιφανῶν Ὁρθόδοξος Ἐνστασις». Μέσω αὐτῆς, παρουσιάζονται ἑπτὰ δημόσιες προσωπικότητες τῆς ἐποχῆς τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ἡμερολογιακῆς Μεταρρυθμίσεως, ἐπιφανεῖς Καθηγηταί, Ἐπιστήμονες, Συγγραφεῖς, Πολιτευταί, Λόγιοι μὲ τὴν κλασσικὴ σημασία τοῦ ὄρου, οἱ ὅποιοι ὑπεστήριξαν ἐνεργῶς τὴν ἀντίδρασι κατὰ τῆς Καινοτομίας καὶ ἐστράφησαν δημοσίως ἐναντίον της, ὡς καὶ τοῦ Πρωτεργάτου αὐτῆς ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, μὲ ἐλπίδα διορθώσεως τοῦ προσφάτου τότε τραγικοῦ ἐκείνου λάθους, πρὸς ἀποσόβησιν τῶν θλιβερῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἀλλὰ καὶ κοινωνικῶν, ἐθνικῶν καὶ λοιπῶν ἐπακολούθων του.

Στὴν Ἐνότητα «Μορφές», παρουσιάζεται ὁ γνωστός ἤδη καὶ ἀπὸ ἄλλες δημοσιεύσεις κατὰ τὸ παρελθὸν σὲ ἔντυπα τοῦ Πατρῴου Ἱερεὺς π. Ἰωάννης Φλῶρος, ὁ Λειτουργὸς στὴν Ἀγρυπνία τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τοῦ ἔτους 1925, ὅταν ἐνεφανίσθη θαυματουργικῶς ὁ Τίμιος καὶ Ζωοποιὸς Σταυρός. Τὸ κείμενό μας δὲν περιέχει ἄγνωστα στοιχεῖα, πέραν ὅσων ἔχουν ἤδη παρατεθῆ, ἀλλὰ μὲ γλωσσικὴ τους τακτοποίησι, καὶ ἀποσκοπεῖ στὸ νὰ ἐπαναφέρῃ στὴν μνήμη μας τὸ ἡρωϊκὸ παράστημα τοῦ Κληρικοῦ τοῦ καθήκοντος, αὐτοῦ ποῦ ὠμολόγησε ἄφοβα καὶ ὑπέστη τις ὅποιες συνέπειες, χωρὶς νὰ καμφθῆ στὴν διακονία τῆς Μαχομένης Ὁρθοδοξίας. Αὐτὴ ἡ ἀκατάβλητη, καὶ συνάμα ταπεινὴ καὶ ἀθόρυβη ὑπηρεσία καὶ βιοτῆ του, εἶθε νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ παραδειγματίσῃ ὅλους ἐμᾶς τοὺς νεωτέρους.

Στὰ «*Ἐπίσημα Κείμενα*», δημοσιεύεται *Αἴτησις* πρὸς τὸν Καινοτόμο Ἀρχιεπίσκοπο γιὰ ἀναθεώρησι τῆς Μεταρρυθμίσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου, ἀπὸ τὸν δραστήριο «Σύλλογον τῶν Ὁρθοδόξων», τὸν γενναῖο πρωτοπόρο καὶ πρωτεργάτη τῆς ὀργανωμένης Ὁρθοδόξου Ἀντιστάσεως. Τὴν *Αἴτησιν*, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη τὸν Νοέμβριον τοῦ 1924 στὸ Περιοδικὸ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας «*Πάνταῖνος*», συνώδευαν 50 σελίδες ὑπογραφῶν, πιστῶν ὑπερμάχων τοῦ Πατρῖου.

Στὴν στήλη «*Ἄρθρα καὶ Ἐπιστολές στὸν Τύπο*» παρατίθενται ἐνδεικτικὰ κείμενα ἀπὸ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς, σχετικὰ μὲ τὴν ἡμερολογιακὴ Καινοτομία. Κατ' ἀρχὴν παραθέτουμε Δήλωσι τοῦ ἰδίου τοῦ Καινοτόμου ἀρχιεπισκόπου, μέσῳ τῆς ὁποίας οὐσιαστικὰ ἀποπροσανατολίζει καὶ δημοκοπεῖ, προκειμένου νὰ ἐδραιώσῃ τὴν λανθασμένη ἐπιλογή του καὶ νὰ ἀποσοβῆσῃ τὶς ἀυξανόμενες σοβαρὲς ἀντιδράσεις. Ὅμως, οἱ ἀπαντήσεις ποὺ ἔλαβε τόσο ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ὁρθοδόξων τοῦ Πατρῖου, ὅσο καὶ ἀπὸ ἀπλοὺς καὶ ἀγνώστους κατὰ τὰ ἄλλα πολῖτες, ἦταν κατάλληλες καὶ ἀποστομωτικὲς· δύο τέτοιες χαρακτηριστικὲς ἀπαντήσεις παραθέτουμε, οἱ ὁποῖες ἐντυπωσιάζουν μὲ τὴν μεθοδικότητα καὶ ἀποκαλυπτικότητά τους.

Ἔτσι, γιὰ μία ἀκόμη φορὰ στὴν ἱστορία ἐπιβεβαιώθηκε ἡ βασικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, ὅτι τὸ «*Κοινὸν*» τῆς Ἐκκλησίας, οἱ εὐσεβεῖς λαϊκοί, εἶναι συνυπεύθυνοι στὴν φροντίδα γιὰ τὴν διαφύλαξι τῆς Πίστεώς Τῆς, καὶ ὀφείλουν νὰ ἀντιτάσσονται –μὲ

ἐκκλησιαστικὸ ἐννοεῖται ἦθος- ὅταν οἱ ἀνώτεροι Κληρικοὶ ἐκτρέπωνται καὶ ἀντὶ εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας, ἐπιφέρουν βλάβη καὶ ταραχὴ μεγίστη.

Δύο ἕτερα κείμενα, ἀπὸ τὸν «Πάνταινο» καὶ πάλι τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἀπὸ τὴν «Ἀτλαντίδα» τῆς ἑλληνικῆς ὁμογενείας τῆς Ἀμερικῆς, δίδουν τὸ στίγμα τῆς αὐθαιρεσίας τῶν Καινοτόμων.

***

Ἐπίσης, δημοσιεύουμε ἓνα σημαντικὸ κείμενο-μαρτυρία τοῦ Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως Χριστοφόρου, κατόπιν Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, διὰ τοῦ ὁποίου ἀντιμετωπίζονται τὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς Ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου Καλλινίκου τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ Λεοντοπόλεως θεωρεῖ, ὅτι ἔστω καὶ ἂν τὸ Ἡμερολογιακὸ δὲν σχετίζεται μὲ τὰ Δόγματα τῆς Ἐκκλησίας, δὲν σημαίνει ὅμως ὅτι εἶναι θέμα ἐπουσιῶδες καὶ ἐπιδεχόμενο μεταβολῆν. Καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν Ἄλωσι ἀσχολήθηκαν κάποιοι μὲ αὐτό, ἀλλὰ προέκριναν τὴν μὴ μεταβολή του. Μετὰ δὲ τὴν Μεταρρύθμισί του ἀπὸ τοὺς Παπικοὺς τὸν ΙΣΤ΄ αἰ., προστετέθησαν καὶ λόγοι προπαγανδιστικῆς ἐκμεταλλεύσεώς του ἀπὸ τοὺς ἑτεροδόξους, οἱ ὅποιοι δὲν ἔπαυσαν νὰ ἰσχύουν ἰδίως στὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ Μεταρρύθμισις τοῦ 1924 ἦταν αὐθαίρετη ἐνέργεια τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἑλλάδος, χωρὶς τὴν προηγουμένη συγκατάθεσι τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων καὶ τῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Σὲ περίπτωσι πού συντρέχει ἐπιστημονικὸς λό-

γος γὰρ μεταβολὴ τοῦ Ἡμερολογίου, ὑποστηρίζει ὁ Λεοντοπόλεως ἐκφράζων τὴν τοποθέτησι τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, νὰ ὑπάρξῃ ἀναμονὴ ἐξευρέσεως τοῦ ἐπιστημονικῶς τελειότερου τοιούτου, ὥστε ἐκεῖνο νὰ υἰοθετηθῇ.

Στὸ σημεῖο ὅμως αὐτό, πρέπει νὰ διευκρινίσουμε ὅτι αὐτὴ ἢ ἄποψις μπορεῖ νὰ εἶναι πολιτικῶς καὶ κοινωνικῶς ἐνδιαφέρουσα, ἀλλὰ ὄχι καὶ ἐκκλησιαστικῶς. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀναμένει τὸ ἐπιστημονικῶς τελειότερο Ἡμερολόγιο, προκειμένου νὰ τὸ εἰσαγάγῃ σὲ χρῆσι, ἐφ' ὅσον θὰ τὸ ἀποδεχθῇ μάλιστα ὁ κόσμος ὅλος. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὸν ἰδικὸν της λειτουργικὸν χρόνον καὶ ρυθμόν, συντονισμένον εἰς τὴν «Καινὴν Κτίσιν», τὴν ὁποίαν ἐνσαρκώνει καὶ εἰς τὴν ὁποίαν κατατείνει, προγενομένη τὴν ἐρχομένην Βασιλείαν τῶν ἐσχάτων, καὶ δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸ συμβατικὸν ἡμερολογιακὸν κλίμα τοῦ κόσμου πού τὴν περιβάλλει.

Ἐπίσης, τὸ ἀναφερόμενον ἀπὸ τὸν Λεοντοπόλεως, ὅτι γὰρ μεταβολὴ τοῦ Ἡμερολογίου πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀπόφασις Οἰκουμενικῆς ἢ Μεγάλης Τοπικῆς Συνόδου, ὥστε νὰ φαίνεται εἰς αὐτὸ ἡ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ μὴ φυγαδεύται ἢ εἰρήνη ἀπὸ μονομερεῖς ἐνέργειαι, εἶναι ἐν μέρει ὀρθόν.

Ναὶ μὲν, χρειάζεται κοινὴ Συνοδικὴ ἀπόφασις γὰρ μείζονα θέματα, ἀφορῶντα εἰς τὸν λειτουργικὸν βίον τῆς ὅλης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι δύναται μία μεταγενεστέρα Σύνοδος νὰ ἀμφισβητῇ ἢ νὰ μεταρρυθμίξῃ τὸ ἔργον κάποιαις προγενεστέρας, ἐπὶ ζητημάτων μάλιστα ἀπτομένων

τῆς Πίστεως καὶ τοῦ Ἦθους Αὐτῆς.

Ἐφ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴν Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο καθώρισε τὸ Αἰώνιο Πασχάλιό της καὶ μερίμνησε γιὰ τὸν ἀπὸ κοινοῦ ἡμερολογιακὸ ἑορτασμὸ τοῦ Πάσχα ἀπὸ ὅλους τοὺς Ὀρθοδόξους ἀνὰ τὸν κόσμον, μὲ ἰδιαίτερη μάλιστα πρόνοια ἀποφυγῆς τοῦ συνεορτασμοῦ μὲ τοὺς Ἰουδαίους -καὶ τοὺς Ἐτεροδόξους- διὰ τῶν περιφήμων τεσσάρων γνωστῶν «Διορισμῶν», ἔπεται ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν μεταγενεστέρα Σύνοδος νὰ φαλκιδεύσῃ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν αὐτὴν Ἀρχὴν ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, καὶ πολὺ περισσότερον νὰ προβῆ σὲ ρύθμισι, ἢ ὅποια θὰ θίγῃ ἢ θὰ ἀντιστρατεύεται ἔστω ἐμμέσως αὐτὴν, χωρὶς μάλιστα νὰ συντρέχῃ κάποιος οὐσιαστικὸς σωτηριολογικὸς λόγος πρὸς τοῦτο. Εἶναι φρονοῦμε φανερόν, ὅτι ἐδῶ δὲν πρόκειται ἀπλῶς γιὰ κάποιο ζήτημα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως ἢ εὐταξίας, τὸ ὅποιο νὰ ἐπιδέχεται μεταγενεστέρας τροποποιήσεως.

Ὅταν μάλιστα εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἡ ἀπεμπόλησις τοῦ κοινοῦ ἑορτολογικοῦ ἑορτασμοῦ μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων ἐξυπηρετῇ καὶ διευκολύνῃ τις Οἰκουμενιστικὲς σκοπιμότητες, χάριν ἀκριβῶς συνεορτασμοῦ μὲ τοὺς Ἐτεροδόξους, τότε ἂν μία μεταγενεστέρα Σύνοδος θέλῃ νὰ εἶναι καὶ νὰ ὀνομάζεται Ὀρθόδοξος, ὄχι μόνον δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀποδεχθῇ τὴν κακῶς γενομένη Καινοτομία, ἀλλὰ ἀντιθέτως θὰ πρέπει νὰ τὴν ἐξοβελίσῃ καταδικάζοντάς την, πρὸς διασφάλισιν τῶν ἀνέκαθεν παραδεδομένων στὴν Ἐκκλησία.

Τὸ πρόβλημα εἶναι, ὅτι πιστεύεται ἀπὸ πολλοὺς πῶς ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος γιὰ τὸ Πασχάλιο (καὶ

τὸ Ἡμερολόγιο) ἔθεσε ἀρχὴ ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δῆθεν ἐξαρτᾶ τὸν ὑπολογισμό τοῦ λειτουργικοῦ καὶ ἑορτολογικοῦ τῆς βίου. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἐντελῶς λανθασμένο.

Τὰ στοιχεῖα τοῦ κτιστοῦ τούτου κόσμου τοῦ καταργουμένου, ἀτελῆ ὄντα καὶ φθαρτά, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τόσο μόνον, ὅσο γιὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ ὀμαλὸς ἀπὸ κοινοῦ συνεορτασμός τῶν Ὁρθοδόξων, βάσει τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κριτηρίου, καὶ νὰ ἀποκλεισθῇ τὸ ἐνδεχόμενο συμπτώσεως μὲ τοὺς ἐκτὸς Ἐκκλησίας, πρὸς ἀποφυγὴν ἐσφαλμένων συμπερασμάτων καὶ συγκρητισμοῦ· ὄχι γιὰ νὰ ἐξαρτᾶται ὁ ἴδιος ὁ ἑορτασμός ἀπὸ τὰ μεταβαλλόμενα στοιχεῖα τοῦ κόσμου τούτου, ἀσχέτως μάλιστα τοῦ πλαισίου πού ἐτέθη ἀπὸ τὴν Πίστι καὶ Παράδοσι τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ κτίσις ὑπηρετεῖ στὸν ἑορτασμό τοῦ Μυστηρίου τῆς Σωτηρίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλὰ δὲν καθορίζει οὔτε ὑποδεικνύει αὐτὸν ἀποφασιστικά.

Γιὰ τὸν λόγο τοῦτο καὶ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίας Β΄ ὁ Τρανὸς παρείχε τὴν βεβαίωσι, κατὰ τὸν ΙΣΤ΄ αἰ., ὅτι τὸ βάσει τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου «Πασχάλιον» «τῶν Ἁγίων Πατέρων μένει ὀρθόν» μέχρι τῆς ἐποχῆς του καὶ μέχρι σήμερα, ἀλλὰ «καὶ εἰς αἰῶνας σταθερὸν διαμενεῖ», ὡς ἐκφραστικὸ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἀληθείας τῆς Ἐκκλησίας.

***

Γιὰ νὰ ἐπιστρέψουμε στὴν ὕλη τοῦ τεύχους μας, μετὰ τὴν κάπως μακρὰ αὐτὴ ἀλλὰ ἀναγκαῖα ἐξήγησι, ὑπάρχει καὶ ἓνα σημείωμα γιὰ τὴν Νηστεία

τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἡ ὁποία πλήττεται εὐθέως καὶ ἀνεπιτρέπτως ἀπὸ τὴν μεταρρυθμιστικὴ μανία τῶν Καινοτόμων.

Στὴν τελευταία Ἐνότητα, γιὰ τὶς Ἐκδόσεις τοῦ ἔτους 1925 ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἀναφέρονται δύο τέτοιες, τὰ «Ἡμερολογιακὰ» τοῦ προαναφερθέντος Λεοντοπόλεως Χριστοφόρου, ἀπολογητικοῦ χαρακτήρος κατὰ τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν Καινοτόμων, καὶ τὰ «Κέντρα τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ανατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», τοῦ Ἁγιορείτου Μοναχοῦ Ἀρσενίου Κοττέα.

Ὡς πρὸς τὰ «Ἡμερολογιακὰ», εἶναι ἀξιοσημείωτη ἡ ἀποψὶς τοῦ Λεοντοπόλεως Χριστοφόρου, ὅτι ὑπάρχει οὐσιαστικῶς ἄμεσος καὶ ὀργανικὴ σύνδεσις Ἡμερολογίου καὶ Πασχαλίου, γι' αὐτὸ καὶ ἀναρωτᾶται χαρακτηριστικά: «*Ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ πασχάλιος κανὼν δὲν θὰ ἔπρεπε καὶ οὗτος νὰ μεταρρυθμισθῆ, μεταρρυθμιζόμενον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου; Καὶ τότε;*». Εἶναι λοιπὸν σαφές, ὅτι **μία Ἡμερολογιακὴ Μεταρρύθμισις, ὀλοκληρωμένη καὶ συνεπής, συνεπιφέρει ἀναγκαίως καὶ ἀναποδράστως Μεταρρύθμισι τοῦ Πασχαλίου.** Αὐτὴ εἶναι ἡ πικρὴ ἀλήθεια γιὰ τοὺς Καινοτόμους, ἡ φυσικὴ κατάληξις τοῦ τολμήματός τους, ἀλλὰ αὐτὴ τους ἡ ἐνοχὴ δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ ποτὲ ἡ Συνείδησις τοῦ Ὁρθοδόξου Πληρώματος νὰ πλήξῃ καὶ νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν ὄντως Ἐκκλησία, ἀγωνίζεται δὲ καὶ θὰ ἀγωνισθῆ πάσῃ θυσίᾳ νὰ τὴν ἀποκρούσῃ ἀπὸ τοὺς ἱερούς Περιβόλους Αὐτῆς.

***

Εἶναι φανερόν, ὅτι σὸ τεῦχος μας αὐτὸ δημοσιεύεται σημαντικό ὑλικό, τὸ ὁποῖο εἶθε νὰ μελετηθῆ μὲ προσοχὴ καὶ νὰ προβληματίσῃ δημιουργικὰ κάθε καλοπροαίρετο ἀναγνώστη.

Στὸ ἐπόμενο τεῦχος, θὰ ἔχουμε σὺν Θεῶ Ἀφιερώματα τόσο σὸ Θαῦμα τῆς Γ' Ἐμφανίσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τοῦ 1925 (Ἐπέτειος 90ετίας), ὅσο καὶ σὸν Ἡρωϊκὸ Ἡγέτη τῆς Μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας μας Μητροπολίτη πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομο, ἐπὶ τῇ Ἐπετείῳ τῆς 60ετίας ἀπὸ τῆς Κοιμήσεως Αὐτοῦ († 7.9.1955).

† Ὁ Γαρδικίου Κλήμης
Αὔγουστος 2015

ΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΟΡΘΟΔΟΕΟΣ ΕΝΣΤΑΣΙΣ

*Η ΔΡΑΣΗ ΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ
ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΤΗ ΑΥΤΗΣ*

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΤΟ 1924, έτος εισαγωγῆς τοῦ Νέου Ἡμερολογίου ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ὑπῆρξε ἔτος θεαρέστου ἐνστάσεως καὶ Ὁρθοδόξου μαρτυρίας καὶ ὁμολογίας, μιᾶς ὁμολογίας πού στοίχησε στοὺς φορεῖς τῆς, πέραν τῶν ἄλλων, διωγμούς καὶ λοιδορίες.

Τέτοια λοιδορία ἦταν κι ἓνα ψευδὲς ἐπιχείρημα τῶν Καινοτόμων, ὀπαδῶν τοῦ Νέου Ἡμερολογίου, πού προέβαλλαν μὲ σαφῆ σκοπὸ νὰ πλήξουν τὸ γόητρο τῆς Ὁρθοδόξου αὐτῆς ἐνστάσεως, σύμφωνα μὲ τὸ ὅποιο, οἱ ἐμμένοντες στὸ Πάτριον Ἐκκλησιαστικὸ Ἡμερολόγιο ἦσαν ἄνθρωποι ἀμόρφωτοι καὶ «καθυστερημένοι».

Ἄν καὶ λίγη σημασία ἔχει ἡ κοσμικὴ μόρφωση στὰ μάτια τοῦ Θεοῦ, παρόλα αὐτά, χάριν τῆς ἀληθείας, πρέπει νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν λογίων καὶ ἐπιφανῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πῆραν ξεκάθαρη θέση κατὰ τῆς Ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας.

Πρὸς ἐπίρρωση αὐτοῦ τοῦ ἰσχυρισμοῦ καὶ ἀναίρεση τοῦ ψευδοῦς προαναφερομένου ἐπιχειρήματος, καταθέτουμε τὰ πειστήρια μὲ τὸ παρὸν ἄρθρο.

Ὁ Κύριος νὰ ἀναπαύσει τὶς ψυχὲς ὄλων ὅσων ἀγωνίστηκαν γιὰ τὶς ἱερὲς Παραδόσεις.

ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ († 1930)

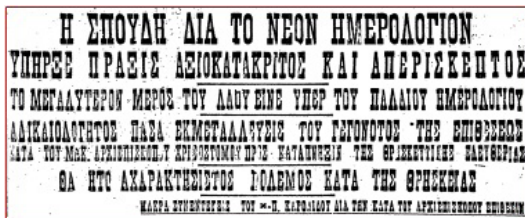

*ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ,
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ,
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ*

Ἡ κατὰ τοῦ Νέου Ἡμερολογίου ὁ δρᾶση τοῦ γνωστοῦ ἱστορικοῦ ὑπῆρξε ἡ ἑξῆς:

Α. Ἐκφωνεῖ ὁμιλία ὑπὲρ τοῦ Παλαιοῦ Ἡμερολογίου τὴν ἡμέρα τῆς ἀλλαγῆς αὐτοῦ (10/23-3-1924) στὴν Αἶθουσα Ἐμποροῦπαλλήλων (πλησίον τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν).

Β. Παραχωρεῖ συνέντευξη κατὰ τοῦ Νέου Ἡμερολογίου στὴν ἐφημερίδα «ΣΚΡΙΠ» (24-5-1927).

Γ. Τὸ 1928 συμμετέχει στὴν συντακτικὴ ὁμάδα τοῦ περιοδικοῦ τῶν Παλαιοημερολογιτῶν «Ἡ Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας», στὴν ὁποία καὶ ἀρθρογραφεῖ.

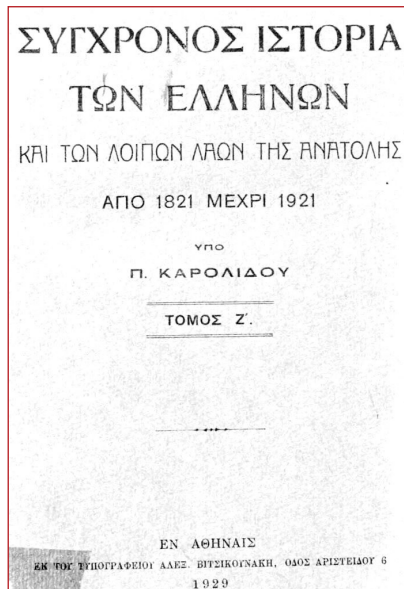
Δ. Καταθέτει ὡς μάρτυς ὑπερασπίσεως σὲ δίκη τοῦ Παλαιοημερολογίτου Κληρικοῦ Ἀρσενίου Σακελλάρη (ΣΚΡΙΠ 29-11-1928).

Ο κ. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ
Ἐπολιτεύων προσέρχεται ὁ μάρτυς κ. Π. Καρολίδης ὅστις λέγει, ὅτι οὐδὲν ἀπολύτως δικαίωμα εἶχεν ἡ Ἱερά Σύνοδος νὰ καθαιρέσῃ τὸν ἱερομόναχον διότι ἢ ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν δι' ἐγκυκλίου μεταθέσῃ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἱερολογίου εἶνε αὐθαίρετος, παράνομος καὶ ἀντικανονική, ὁ δὲ ἱερεὺς ἱεραργῶν ἐπράξε τὸ καθήκον αὐτοῦ.

Ε. Παραχωρεῖ συνέντευξη κατὰ τῶν Καινοτόμων στὴν ἐφημερίδα «ΣΚΡΙΠ» (15-8-1929).

ΕΠΙ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ
Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ κ. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΩΤΕΡΙΣΤΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΣΤ. Στὸν Ζ' τόμο τοῦ βιβλίου του «Σύγχρονος Ἱστορία τῶν Ἑλλήνων» (Ἀθήνα 1929), καὶ συγκεκριμένα στὶς σελίδες 403-484, ἀναιρεῖ τὴν πραγματεία τοῦ ὑπερμάχου τῆς Καινοτομίας Δημητρίου Αἰγινήτου μὲ τίτλο «Ἡ μεταρρύθμισις τοῦ Ἡμερολογίου εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἑθνῶν».

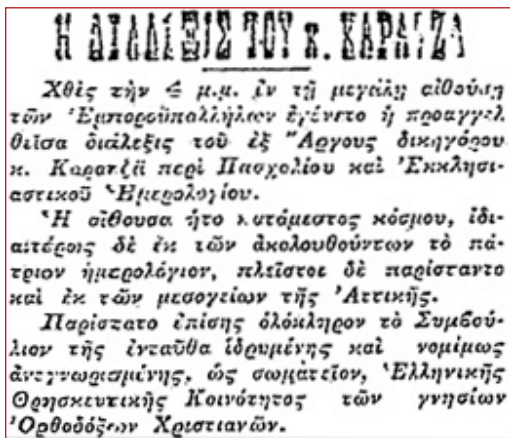
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ¹ († 1932)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ, ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΡΓΟΥΣ

A. Στο περιοδικό «Η Φωνή τής Όρθοδοξίας» (22-4-1928) δημοσιεύεται άρθρο του με τίτλο: «Έπί τής μεταβολής του Όρθοσκευτικού Όμερολογίου».

B. Στις 2-12-1928 δίνει διάλεξη περι Πασχαλίου και Έκκλησιαστικού Όμερολογίου στην Αίθουσα Έμποροϋπαλλήλων (βλέπε ΣΚΡΙΠ 3-12-1928).

1. Θεωρείται ως ένας από τους καλύτερους και πιο δραστήριους Δημάρχους του Άργους. Έπί τής έποχής του και με προσωπικό αγώνα και μέσα από πολλές δυσκολίες, κατόρθωσε να ήλεκτροδοτήσει τώ Άργος. Οί Άργεύτες ποτέ δεν λησμόνησαν τήν μεγάλη ευεργεσία και όταν απέβίωσε, κάλυψαν με μαϋρο τουλι τους ήλεκτρικούς λαμπτήρες, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης και πένθους.

Γ. Δημοσιεύει στην έφημερίδα ΣΚΡΙΠ (24-2-1929) μέρος από μελέτη του με τίτλο: «Ο διπλούς έορτασμός τών έορτών τής Όρθοδοξίας».

**Ο ΔΙΠΛΟΥΣ ΕΟΡΤΑΣ...ΟΣ
ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ**

(Έκ μελέτης του έν Άγγελι δικηγόρου κ. Α. Καρατζά περί του Θρησκευτικού ήμῶν ήμερολογίου και του Πασχαλίου, ήτις έντε υπό τῶ πιστήρια, παρεχωρήθη ήμῖν υπό τῶ ζυμρί-σμου θά Ελθῆ έν Σιών, έν 'Ιεροσολύμων, Και τούτων τῶν Χριστῶν, τῶν ε-ναγγελιομένων έν 'Ιεροσολύμων, τῶν σωτήρα τῆς ἀνθρωπότητος, τῶν γεννηθέντα, βαπτισθέντα, σταυρωθέντα και ἀναστάντα έν 'Ιεροσολύμοις, τῶν 'Ιησοῦν τῶν Ναζωραίων, ήμεῖς προσκυ-τό κάτωθε μέρος πρὸς δημοσίευσιν).

Δ. Δημοσιεύει στην έφημερίδα ΣΚΡΙΠ (13-4-1929) μελέτη του με τίτλο: «Τὰ πλήγματα κατά τῆς Έκκλησίας και τῆς Θρησκείας τών Έλλήνων».

**ΤΑ ΠΛΗΓΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

ΜΙΑ ΑΠΟΚΛΥΠΤΙΚΗ ΚΕΛΕΤΗ ΤΟΥ κ. Α. ΚΑΡΑΤΖΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΣ († 1934)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ (ΔΙΕΤΕΛΕΣΕ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ), ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ (ΔΙΕΤΕΛΕΣΕ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΣΥΡΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ), ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

A. Τόν Δεκέμβριο του 1926 υποβάλλει έπερώτηση στη Βουλή για τὸ Έκκλησιαστικὸ Ημερολόγιο (βλέπε ΣΚΡΙΠ 28-12-1926).

ΤΟ ΕΚΚΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΤΑΤΟΠΑΛΑΙΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Περὶ τοῦ φλέγοντός τούτου θρησκευτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ζητήματος περὶ τοῦ ὁμοίου ἑδημοσεύομεν ἐν τῷ χθεσινῷ ἡμῶν φύλλῳ τὸ ἀνακαινόθεν τῆς Χριστιανικῆς Κοινότητος τῶν Όρθοδόξων, ὁ βουλευτὴς Κυκλάδων καὶ πρῶτος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργός κ. Βοκοτόπουλος ὑπέθελεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐξῆς ἐπερώτησιν διὰ τῆς ἀκρίβειας θὰ συζητηθῆ ἢ ἐκθέσεισιν αὐτῆ τῆς Όρθοδοξίας ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ἡ ἐπερώτησις αὕτη διακαταπέσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς φά συζητηθῆ ἅμα τῇ ἐπαναλήψει των. ἔχει δὲ ὡς ἐξῆς:

«Ὁ κ. Δ. Βοκοτόπουλος παρακαλεῖ τὸν κ. ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸν νὰ πληροφωρησῆ τὴν Βουλὴν διατὶ δὲν συνεκλήθησαν μεχρὶ τοῦδε, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον Π' τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου νόμου ΣΑ' οὗ Κανονικοῦ Ἐπισκοπικοῦ τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀνάγκην ἐξέλεγξιν καὶ τιμωρίαν τοῦ Χριστιανικοῦ Παπαδοκτοῦλου Ἀθηναίου, ὁ ὁποῖος ἀντικαταπέσιν τὴν Ἀρχὴν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ κατὰ παραβάσιν τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1864 τῶν Ἱερῶν Κανόνων, αἱς Ἱερᾶς παραδόσεως τῶν ἀρθρων Η' παρ. β' καὶ Ι' τοῦ νόμου ΣΑ', τοῦ ἀρθρου 1 παρ. β' τοῦ Β. Δ. τῆς 18 Ἰανουαρίου 1926 διὰ τοῦ ὁποῖου οὕτως διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ τὸ Ἰουλιανόν Ἡμερολόγιον ὅσον ἀφ' ἑρῆ ἐν γένει τὴν Ἑκκλησίαν καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἐφορτὰς καὶ τοῦ ἀρθρου 227 τοῦ Π. νόμου, θεροφύεσσε τὸ ἑορτολόγιον τῆς Όρθοδοξοῦ Ἀνατολικῆς Ἑκκλησίας καὶ ὅν ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἱεράρχας τῆς Ἀυτοκεφάλου Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προσήρμισσε τὸ Πολιτικὸν Γρηγοριανόν Ἡμερολόγιον διὰ προσθήκης 13 ἡμερῶν εἰς τὸ ἐν κρασίῳ Ἡμερολόγιον. Ἀὐτῆς καὶ παρήγγειλε πρὸς τοὺς Ἱεράρχας τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ ταύτης, Ἐξακολουθεῖ δὲ ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν καὶ ἄ ἄλλα Ἱεράρχαι ἀπαγορευόντες καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐφορτελεσιῶν καὶ θρησκευτικῶν ἐφορτῶν κατὰ τὰ ἀπὸ αἰῶνων ἀνέκαθεν κρατανοσιμένα κατὰ τὸ Ἰουλιανόν Ἡμερολόγιον.

Β. Στις 28-2-1927 ὁμιλεῖ στὴ Βουλὴ ὑπὲρ τῆς ἐπιναφορᾶς τοῦ Παλαιοῦ Ἡμερολογίου (βλέπε ΣΚΡΙΠ 1-3-1927).

ΒΙΑΙΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΔΙΑ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

Γ. Στις 17-3-1927 δημοσιεύει στὴν ἐφημερίδα «ΕΛΛΗΝΙΚΗ» ἄρθρο μὲ τίτλο: «Τὸ Ἡμερολόγιον καὶ τὸ Ἑορτολόγιον».

Ο ΑΓΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ κ. ΒΟΚΟΤΣΠΟΥΛΟΥ

Δ. Στις 10-4-1927 γράφει ἐπιστολὴ (βλέπε ΣΚΡΙΠ 14-4-1927) περὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΑΝΤΙΚΑΝΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ Ἡ ΓΝΩΜΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 10 Ἀπριλίου 1927
Κύριε Διοκτονία, ἡμεῖς προέχοντες εἰς θεολογικὰ ἔργα
καὶ ἐπισημαίνοντες τὸ καθῆκόν των τῆς ὑπο-
ταχῆς εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐπι τῆς

Ε. Στις 12-5-1927 ὑποβάλλει ἐπερώτηση στὸν Ὑπουργὸ Δικαιοσύνης γιὰ τὴν δίωξη Παλαιο-ημερολογιτῶν.

ΣΤ. Στις 25-5-1927 δημοσιεύεται στὴν ἐφημερίδα ΣΚΡΙΠ ἐπιστολὴ του γιὰ τὸ Ἡμερολογιακόν.

**Η ΚΑΤΑΡΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΕΙΝΕ ΕΡΓΟΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΟΛΑ ΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ ΕΙΧΟΝ ΑΝΤΙΤΑΧΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΗΣΙΝ
ΤΗΣ ΠΑΡΕΥΡΩΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΩΣ
ΔΕΝ ΣΥΝΗΘΕΝ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΟΥ
ΜΕΛ. ΑΣΚΛΑΤΕΥΣΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΤΟΥ «. ΒΥΣΣΙΟΥΤΑΙΩΣ**

Ζ. Στις 6-7-1927 απαντάει (βλέπε ΣΚΡΙΠ 10-7-1927) σέ έγγραφο τῆς Ἱεραρχίας γιά τὸ Ἡμερολογιακό.

**ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΙ ΑΠΑΝΤΑ Ο Κ. ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΓΓΡΑΦΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ**

Η. Στις 12-7-1927 γράφει βαρυσήμαντη άνοικτή έπιστολή (βλέπε ΣΚΡΙΠ 17-7-1927) πρὸς τὸν Ὑπουργὸ Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως κ. Αργυρὸ μὲ τίτλο: «Τὸ ἐν Λωζάννη Συνέδριον τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν».

**ΤΟ ΕΝ ΛΩΖΑΝΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ
ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΙΝΑ ΠΑΡΑΣΥΡΗ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΣΥΝΟΔΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ**

Θ. Στις 1-12-1927 γράφει έπιστολή (βλέπε ΣΚΡΙΠ 4-12-1927) γιά τὸν φόνο τῆς Νεομάρτυρος Αἰκατερίνης Ρούττη.

I. Στις 9-12-1927 γράφει ἄρθρο, πού δημοσιεύεται στήν ἐφημερίδα ΘΑΡΡΟΣ τῆς Ἐρμουπόλεως (βλέπε ἀναδημοσίευση στήν ΣΚΡΙΠ 8-1-1928), μὲ τίτλο: «Κήρυγμα πρὸς τοὺς κατωτέρους Κληρικούς ὑπὲρ τοῦ Παλαιοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου».

**ΚΗΡΥΓΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΩΤΕΡΟΥΣ ΚΛΗΡΙΚΟΥΣ
ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ**

IA. Στις 25-1-1928 παρίσταται στήν δίκη τοῦ Κων. Καραγιαννίδη (εἶχε κόψει μὲ ψαλίδι μιὰ τούφα ἀπὸ τὰ γένεια τοῦ Καινοτόμου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου), ὡς συνήγορος υπεράσπισης (βλέπε ΣΚΡΙΠ 26-1-1928).

IB. Στις 8-4-1928 δημοσιεύεται στήν ΣΚΡΙΠ συνέντευξη του γιὰ τὴν ἀπαγόρευση προσκυνηματικῆς ἐκδρομῆς Παλαιοημερολογιτῶν στήν Τήνο.

**ΘΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΥΠΟ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΩΝ
ΔΙΔΑΧΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ ΤΟΥ ΜΑΤΙΘΕΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΟΙΣ ΒΙΒΛΙΤΑΙΣ
ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ κ. ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΥ**

II. Στις 20-5-1928 δίνει διάλεξη περὶ τοῦ Ἡμερολογίου στήν αἴθουσα τοῦ Διδασκαλείου Πειραιῶς (βλέπε ΣΚΡΙΠ 21-5-1928, ὅπου δημοσιεύεται μέρος τῆς στὰ φύλλα τῆς 17 καὶ 18-6-1928).

**Ἡ ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΤΟΥ κ. ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΥ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΦΟΔΡΟΝ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ
ΛΑΪΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ**

ΙΑ. Δημοσιεύεται σὲ συνέχειες (ΣΚΡΙΠ 10/11/12/13-6-1928) μελέτη του μὲ τίτλο: «Τὸ Σχίσμα. Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τοῦ Νέου Ἡμερολογίου».

ΙΕ. Στις 2-11-1928 δημοσιεύεται σημαντικό ἄρθρο του περὶ τοῦ μνημοσύνου τοῦ Πατριάρχου ὑπὸ τῶν Ἀγιορειτῶν, μὲ τίτλο: «Ἐπεμβάσεις εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος».

ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ
ΚΑΙ ΤΑΣ ΕΝ ΑΥΤῶ ΜΟΝΑΣ ΚΑΙ ΣΚΗΤΑΣ

ΙΣΤ. Στὴν ἔφημερίδα ΣΚΡΙΠ (4/5-4-1929) δημοσιεύει ἄρθρο μὲ τίτλο: «Ὁ προσηλυτισμὸς καὶ αἱ ἐσφαλμέναι ἀντιλήψεις τινῶν δικαστηρίων περὶ Θρησκείας», μὲ ἀναφορὰ καὶ σὲ καταδίκες Παλαιοημερολογιτῶν.

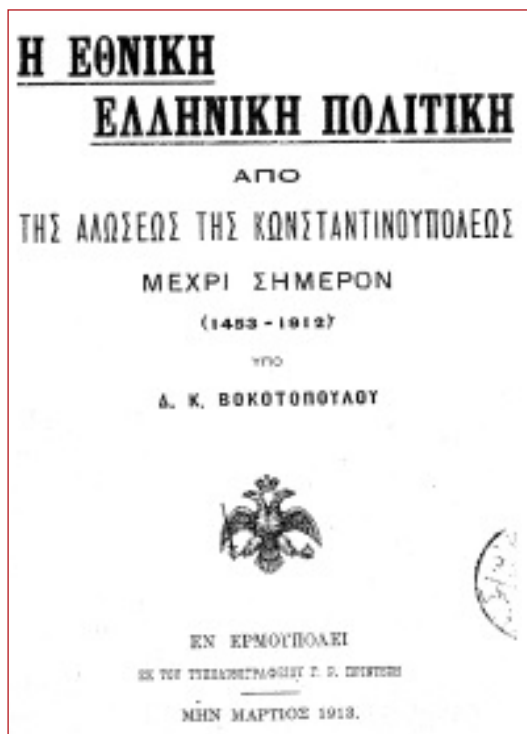
ΙΖ. Στις 10-8-1929 δημοσιεύεται στὴν ΣΚΡΙΠ ἄρθρο του μὲ τίτλο: «Τὸ ζήτημα τῆς Προσυνόδου».

ΙΗ. Στις 12-10-1929 συγγράφει Ὑπόμνημα, τὸ ὁποῖο ἀποστέλλει στὸν Ὑπουργὸ τῶν Θρησκευμάτων, μὲ τίτλο: «Τὸ σχέδιον τοῦ Καταστατικοῦ Νόμου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (δημοσιεύεται σὲ συνέχειες στὴν ΣΚΡΙΠ ἀπὸ 1 ἕως 7-12-1929).

ΙΘ. Στις 25-4-1930 δημοσιεύεται ἄρθρο του (ἔγγραφή στις 19-4-1930) μὲ τίτλο: «Ἀνεξάρτητον καὶ ἀνεύθυνον κράτος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσοστόμου», μὲ ἀφορμὴ τὶς διώξεις Μοναζουσῶν.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΝ ΚΑΙ ΑΝΕΥΘΥΝΟΝ ΚΡΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΕΝΝΕΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΥΠΟΔΙΚΟΙ ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔῶ

Κ. Στις 24-5-1930 συγγράφει άρθρο κατά τών νεωτερισμών με τίτλο: «Περί τής Προσυνόδου» (δημοσιεύεται στην ΣΚΡΙΠ 28-5-1930).

Έξώφυλλο παλαιότερου βιβλίου του κ. Δ. Βοκοτόπουλου.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΒΙΔΗΣ († 1942)

ΝΟΜΙΚΟΣ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ (ΔΙΕΤΕΛΕΣΕ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ), ΡΗΤΟΡΑΣ (ΟΝΟΜΑΣΤΗΚΕ «ΤΟ ΑΗΛΟΝΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ»), ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

A. Τὸ 1928 συμμετέχει στὴν συντακτικὴ ομάδα τοῦ περιοδικῶν Παλαισημερολογιῶν «Ἡ Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας», στὸ ὁποῖο ἀναδημοσιεύεται μελέτη του μὲ τίτλο: «Τὰ κατὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος τολμηθέντα».

B. Στις 2-7-1928 δημοσιεύεται στὴν ΣΚΡΙΠ ἐπιστολὴ του ὑπὲρ τοῦ Παλαιοῦ Ἡμερολογίου, μὲ τὴν ὁποία δηλώνει ὅτι ὑπογράφει τὴν «Προκήρυξη πρὸς τὸν Ἑλληνικὸ Λαό».

**Ο Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΛΕΒΙΔΗΣ
ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ**

ΜΑΝΟΥΗΛ ΓΕΔΕΩΝ († 1943)

ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΞ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΟΛΙ-
ΦΗΣ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

A. Τὸ 1924 προλογίζει τὸ πρῶτο βιβλίο πὸ ἐκδόθηκε κατὰ τῆς Ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας μὲ τίτλο: «Ἐπιστολὴ πρὸς Σίλβεστρον Πατριάρχην περὶ Πασχαλίου».

B. Τὸ 1928 συμμετέχει στὴν συντακτικὴ ὁμάδα τοῦ περιοδικοῦ τῶν Παλαισημερολογιτῶν «Ἡ Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας», στὸ ὁποῖο δημοσιεύεται, σὲ συνέχειες, ἄρθρο του μὲ τίτλο: «Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας».

Γ. Καταθέτει ὡς μάρτυς ὑπερασπίσεως σὲ δίκη τοῦ Παλαισημερολογίτου Κληρικοῦ Ἀρσενίου Σακελλάρη (ΣΚΡΙΠ 29-11-1928).

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΣ² († 1946)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ (ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ), ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

A. Στις 13/14/16-12-1926 δημοσιεύεται στήν ἔφημερίδα «ΕΛΛΗΝΙΚΗ» σπουδαῖο - ὑπὲρ τοῦ Παλαιοῦ Ἡμερολογίου - ἄρθρο του μὲ τίτλο: «Ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ Θρησκευτικοῦ».

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ
Ἡ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ
ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΟΥ κ. Δ. ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΥ

B. Σὲ Ἀνακοινωθὲν τῆς «Ἑλληνικῆς Θρησκευτικῆς Κοινότητος τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν» (δημοσιεύθηκε στήν ΣΚΡΙΠ 4-1-1927) ἐμφανίζεται ὡς Ἐπίτιμος Πρόεδρος αὐτῆς.

2. Γιά τὸν Πετρακάκο εἶχε γράψει ὁ αἰμίμηστος Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος («Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Θεόκλητον Διονυσιάτην», 16-8-1979), ὅτι ὑπῆρξε σφοδρὸς πολέμιος τῆς ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας, ἀλλὰ ἀργότερα φιμώθηκε μέσῳ ἀνταλλαγμάτων, κυρίως οικονομικῶν (ἐδῶ ὀλόκληρη ἡ ἐπιστολή: http://www.hsir.org/Theology_el/3f2003dGerFil-3.pdf).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ
ΤΗΣ ΠΑΡΕ.ΩΙ ΟΓΘΟΔΟΞΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

Κατόπιν τῶν γενομένων ἀρχιερατικῶν περι ἐκλογῆς τοῦ νέου Δ. Συμβουλίου τῆς καθ' ἡμᾶς Κοινότητος, συμφωνοῦς τῆ ἐγκριμένῳ καταστατικῷ, ἐξελέγησαν οἱ κάτωθι:

- 1) Μιλτ. Συγγούργς, πρόεδρος.
- 2) Ίω. Σιδέρης, ἀντιπρόεδρος (καταστάς).
- 3) Σταμ. Κατσούργς, γεν. γραμματεὺς (λογιστής).
- 4) Ἄθαν. Μιχαλόπουλος, ταμίης (ἐργαστασιάρχης).
- 5) Ἰωανν. Ἀντωνιάδης, ἱερεὺς, (δικηγόρος).
- 6) Ἰω. Παράσης, σύμβουλος, (δικηγόρος).
- 7) Ἐμμαν. Χανιώτης, σύμβουλος, (καθηγητής).
- 8) Σταμ. Χαραντζής, σύμβουλος, (καπνέμπορος).
- 9) Χαρ. Μαρκογιάννης, σύμβουλος, (ἐμπόρος).
- 10) Βασ. Διληγορίδης σύμβουλος, (ἐμπόρος).
- 11) Περικλ. Γκάτσορας, σύμβουλος, (ἐμπόρος).
- 12) Ἄνδρ. Βασιζίδης, σύμβουλος, ἐμποροσάπτης).

Ἐπίτιμος πρόεδρος:
Δημ. Πετρακάκις, βουλευτής.
Ἐν Ἀθήναις τῆ 21)8 Ἰανουαρίου 1927.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ

Γ. Σειρὰ ἀρθρων του με τίτλο: «Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος λειτουργεῖ ἐκνόμως καὶ ἀκύρως», δημοσιεύεται στὴν ἐφημερίδα ΣΚΡΙΠ (12/13/14/15-6-1929).

Δ. Στις 14-7-1929 παραχωρεῖ συνέντευξη στὴν ΣΚΡΙΠ περὶ τοῦ Ἡμερολογίου.

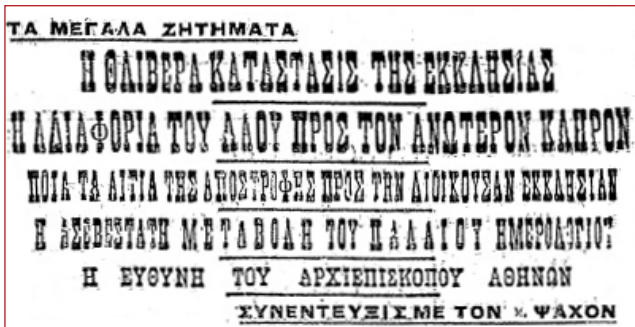
ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ Τ Σ ΙΕΡ ΡΧΙΑΣ
Ο ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΤΟ ΑΝΑΛΛΟΙΩΤΟΝ ΤΟΥ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΥ
(ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕΤΑ
ΤΟΥ κ. Δ. ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΨΑΧΟΣ († 1949)

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ, ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΟΣ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΛΟΓΟΣ, ΣΥΝΘΕΤΗΣ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

Α. Στις 13-12-1927 παραχωρεῖ σημαντικότετη συνέντευξη στήν ἐφημερίδα ΣΚΡΙΠ περὶ τοῦ Ἡμερολογίου.

Β. Τὸ 1928 συμμετέχει στήν συντακτικὴ ὁμάδα τοῦ περιοδικοῦ τῶν Παλαιοημερολογιτῶν «Ἡ Φωνὴ τῆς Ὁρθοδοξίας», στὸ ὁποῖο δημοσιεύονται τὰ ἐξῆς ἄρθρα του:

α. «Ἡ θλιβερὰ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας», τ. 1, 20-1/4-3-1928.

β. «Τὸ αἰώνιον τῆς ἱεραῆς ἡμῶν Ψαλμωδίας Κήρυγμα», τ. 2, 27-2/11-3-1928.

γ. «Χαίροις Σταυρέ, τοῦ πεσόντος Ἀδάμ ἡ τελεία Λύτρωσις», τ. 3, 5/18-3-1928.

δ. «Περὶ Ἀγρυπνιῶν», τ. 4, 12/25-3-1928.

ε. «Τò Όρθόδοξον Όμερολόγιον», τ. 5, 19-3/1-4-1928.

στ. «Έρμηνεία εις τò Εύαγγέλιον τής Κυριακής του Πάσχα», τ. 7-8, 2/15-4-1928 και 9/22-4-1928.

ζ. «Μακάριοι οί μη ίδόντες και πιστεύσαντες», τ. 8, 9/22-4-1928.

η. «Τà Μύρα τοίς θνητοίς ύπάρχει άρμόδια», τ. 9, 16/29-4-1928.

Γ. Καταθέτει ώς μάρτυς ύπερασπίσεως σέ δίκη του Παλαισημερολογίτου Κληρικού Άρσενίου Σακελλάρη (13-6-1928).

Η ΑΥΡΙΑΝΗ ΔΙΚΗ ΕΙΣ ΤΟ ΕΦΕΤΕΙΟΝ
ΔΙΑ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ Ο ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ

Ένώπιον του Πλημμελειοδικείου Αθηνών συνετίθη μνησίως του Μητροπολίτου Φθιώτιδος εισήχη πρό τινος κειρευ και ειδικόση ο Ιερομόναχος κ. Άρσένιος Σακελλάρης, εφημέριος Βιτολης, επί αντιποίησης άρχης, ήτοι διότι ενώ ειχε καταδικασθη υπό τής 'Ιερής Συνόδου εις καθίερον ως μη συμμερωθείς προς τήν εγκύκλιον του Άρχιεπισκόπου Άθηνών περί εισαγωγής του νέου Έκκλησιαστικού Όμερολογίου, έζηκολούθει κατ' άπαιτησιν των κατοίκων τής ένορίας του νέ Ιερουσλή. Τò Πλημμελειοδικείον Αθηνών καταδίκασε τον ειρημένον Ιερομόναχον εις 95 ημερών φυλάκισιν. Η άυστηρά αύτη ποιηή άφείλετο εις παράκλησιν των συνηγόρων του κ.κ. Μητροπολίτου και Γεννακογεώργου όπως άν' χριθή ένεχος, επιβλήθη εις αυτόν φυλάκισις ύπέρ τò τρίμηνον. Ινα δικαιούται άσκήση έρεσιν κατά τής άποφάσεως.

Γενεμένης εύω έφέσεως κατά τής άποφάσεως του Πλημμελειοδικείου Αθηνών ή ύπέθεσις εισαγεται και δικάζεται αύριον ενώπιον του Έφετείου Αθηνών δικάζοντες ως Πλημμελειοδικείον. Η ύπέθεσις προμηνύεται σοδαρωτάτη φαίνεται δέ ότι εκ άπαροχήσιν, τò Δικαστήριον πλέον τής μιζς ήμέρας. Διότι εκτός των μαρτύρων τής κατηγορίας έκλήθησαν πλέον των 20 μαρτύρων ύπερασπιστας έξ όλων των κοινωνικών τάξεων. Μεταξύ των κυριότερων μαρτύρων εινε ο:καθηγητής κ. Καρολίδης, ο κ. Ψάχος, ο βουλευτής κ. Σπυριδιώτης, πλείστοι εκ των γνωστών μεγαλεμπόρων Αθηνών, άξιωματικοί και άλλοι έπίλεκτοι πολίται.

Συνήγοροι του κατηγορουμένου Ιερομόναχου εινε οι κ.κ. Βοκοτέπουλος, Σωτηριάδης, Γ. Μπακόπουλος, Κωνστ. Τσικανάκης και Μητρόπουλος.

εφημερίδα ΣΚΡΗΗ 12-6-1928

Δ. Στις 13-12-1928 εύρισκόμενος στους Δελφούς συντάσσει Όμολογία ύπέρ του Παλαιου Όμερολογίου.

Ε. Στις 12-1-1929 δημοσιεύεται στὴν ΣΚΡΙΠ ἄρθρο του μὲ τίτλο: «Διχοστασία καὶ διαίρεσις εἰς τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν».

**ΔΙΧΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ
Εἰς τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν**

ἈΡΘΡΟΝ ΤΟΥ κ. Κ. ΨΑΧῶΥ

<p>Κατὰ τὰς ἁγίας ταύτας ἡμέρας τῶν κοσμοσωτηρίων ἑορτῶν, καθ' ὅς ἡ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν πιστῶν, ἔνεκεν τῆς ἀντικανονικῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ὁρθεοῦ πατρικοῦ Ἡμερολογίου διὰ τῶν φραγκοπαπικοῦ τοιούτου ἐπελθεῖσαι διαίρεσις μᾶλλον ἐκδηλῶς καθίσταται, πῶς χριστιανὸς, ἀφρωσιωμένος εἰς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων τῶν, ἐν ψυχικῇ συντριβῇ διερωτᾶται: πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν ν' ἀπεκατασταθῇ ἡ διαταραχθεῖσα νόμιμος ἐκκλησιαστικὴ τάξις, ἡ ἀπὸ τῆς ὁποίας παρέκκλισις, μέγα μέρος τῆς κεινῆς γνώμης καὶ συνειδήσεως ἐξοφείρεται, ἐγκυμονεῖ κινδύνους μεγίστους διχοστασίας καὶ διαίρεσεως εἰς τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.</p>	<p>μὴ κλονισθῶσιν αἱ συνειδήσεις τῶν πιστῶν.</p> <p>Διότι καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ ἀγάπη ἀκριβεία—καίτοι δὲν συμβαίνει ταῦτο ἐν προκειμένῳ, ὡς πλείστακις ἔγραψα, προκαλέσας τοὺς λεγομένους ἀρμεδίους ν' ἀπαντήσωσιν εἰς ὁρισμένα ἐρωτήματα—εἶναι μηδὲν ἀπέναντι τοῦ κλυδωνισμοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης, τοῦ σκανδαλισμοῦ τῆς συνειδήσεως τῶν πιστῶν καὶ τῆς διασκέυσεως τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν ἀρχῶν καὶ πεποιθήσεων. Ἄλλως, τέση εἶναι ἡ τελειότης τοῦ σκανδαλωδῶς ἐπιβληθέντος φραγκικοῦ Ἡμερολογίου, καὶ τέση ἡ πρὸς τὸ ἐρθεδεξὸν Πασχάλιον ἀρμενία αὐτοῦ, ὥστε νὰ ἐροῦνται κατ' ἕτερον τὸ</p>
--	---

ΣΤ. Στις 8-10-1935 δημοσιεύεται στὸ περιοδικὸ «Ἐκκλησιαστικὸν Βῆμα» ἄρθρο του μὲ τίτλο: «Τὸ Ἡμερολόγιον καὶ ὁ ἅγιος Δράμας».

N.M.

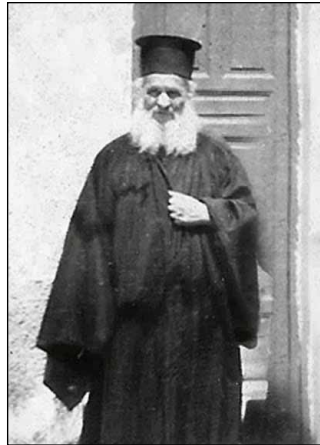

Ἰωάννης Φλῶρος Ἱερεὺς

ΟΘΡΥΛΙΚΟΣ παπα-Γιάννης, ὁ πρῶτος Ἱερέας τῶν Γνησίων Ὀρθοδόξων, ὁ Λειτουργὸς τῶν Ἀγρυπνιῶν καὶ τοῦ μεγάλου Θαύματος τῆς Γ' Ἐμφανίσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, γεννήθηκε τὸ 1860 στὸ χωριὸ Πεντιά (σημερινὸ Τρίκορφο) τῆς Μεσσηνίας, ἀπὸ εὐσεβῆ οἰκογένεια.

Τὸ 1893 νυμφεύεται καὶ τὸ ἀμέσως ἐπόμενο ἔτος χειροτονεῖται Διάκονος καὶ Ἱερεὺς ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Μεσσηνίας Πανάρετο Κωνσταντινίδη (†1897), καὶ ἀναλαμβάνει ἐφημεριακὰ καθήκοντα στὸν ἐνοριακὸ Ναὸ τοῦ χωριοῦ του, τὸν Ἅγιο Νικόλαο.

Μετὰ τὴν κοίμησιν τῆς Πρεσβυτέρας του καὶ ἔχοντας ἐπωμισθεῖ τὴν φροντίδα τῶν πέντε τέκνων του, μεταβαίνει κατὰ τὸ ἔτος 1923 στὴν Ἀθήνα γιὰ τὶς σπουδὲς τοῦ μικροτέρου υἱοῦ του, ἐγκαταλείποντας τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του καὶ μένοντας δίχως Ἐνορία. Πολλὰς φορές προσφεύγει στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν γιὰ νὰ τοῦ δοθεῖ μία ἐνοριακὴ θέση, προκειμένου νὰ ἀσκήσῃ τὰ λειτουργικά του καθήκοντα καὶ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀνταπεξέλθῃ στὶς ἀνάγκες τῆς οἰκογενείας του, χωρὶς ὅμως ἀποτέλεσμα. Μετὰ ἀπὸ μῆνες μεγάλων στερήσεων, τὸν ἐπισκέπτεται ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος σὲ

ένύπνιο καὶ τοῦ ὑποδεικνύει τὸ τότε γραφικὸ Ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου στὰ Κάτω Πατήσια Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖο ἔμελε νὰ γίνει ἡ Ἐνορία του γιὰ λίγο καιρό.

Ἐκεῖ τὸν βρίσκει ἡ ἐπιβληθεῖσα Ἡμερολογιακὴ Καινοτομία κατὰ τὸ ἔτος 1924. Τότε ἦταν ποὺ ἀντέταξε ἓνα σθεναρὸ ΟΧΙ στὴν καινοτομήσασα Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀποτεριζόμενος ἀπὸ τοὺς Καινοτόμους προῖσταμένους του καὶ συστρατευόμενος μὲ τοὺς φύλακες τῶν Πατρῶν Παραδόσεων, τὸν ἀπλὸ πιστὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Ἡ στάση του αὐτῆ, ὅπως ἦταν ἐπόμενο, τὸν φέρνει ἀντιμέτωπο μὲ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία καὶ τὸν ἐκδιώκει ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἐλευθέριο.

Νέες περιπέτειες ἀρχίζουν γιὰ τὸν παπα-Γιάννη. Ἀπὸ ἐδῶ καὶ στὸ ἐξῆς κάθε Ἐξωκκλησίᾳ στὰ περίχωρα τῆς Ἀττικῆς βρίσκει τὸν Λειτουργό του στὸ πρόσωπο τοῦ Γέροντος Ἱερέως μὲ τὸν νεανικὸ ζῆλο καὶ φρόνημα. Ἐβρισκε ἰδιαίτερη ἀνάπαυση ὅταν λειτουργοῦσε στὸ ἐγκαταλειμμένο τότε Μονύδριο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, στὶς παρυφῆς τοῦ Ὑμηττοῦ (Δῆμος Παπάγου), καθὼς καὶ στὴν Ὁμορφοκκλησίᾳ (τοῦ Βεΐκου) στὸ Γαλάτσι, τὰ ὁποῖα καὶ ὑποδέχονται τοὺς Παλαιοημερολογίτες κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ ἱεροῦ Ἀγῶνος.

Οἱ κόποι καὶ οἱ μόχθοι τοῦ πατρὸς Ἰωάννου, ὁ ὁποῖος ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς ὀλίγους ἐγγάμους Κληρικοὺς ποὺ παρέμειναν μὲ τὸ Παλαιὸ Ἡμερολόγιο, ἐπευλογήθηκαν ἀπὸ τὸν Θεό· σ' αὐτὸν ἐπιφυλάχθηκε ἡ μεγίστη τιμὴ νὰ εἶναι ὁ Λειτουργὸς στὴν Ἀγρυπνία τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ κατὰ τὸ ἔτος 1925, στὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Θεολόγο στὸν Ὑμηττό, κατὰ τὴν ὁποία ἐφανίσθηκε ἐκεῖνος ὁ φωτεινὸς λευκὸς Σταυρὸς, ὁ ὁποῖος γέμισε μὲ εὐφροσύνη τὶς καρδιὰς τῶν

πιστῶν, ἐνίσχυσε τοὺς ἀποκαμωμένους ἀπὸ τὶς διώξεις καὶ φώτισε πολλοὺς στὸ νὰ ἐπιστρέψουν στὴν πατρῶα εὐσέβεια, σύμφωνα μὲ τὶς μαρτυρίας τῶν αὐτοπτῶν.

Τὸ ἔτος 1934, οἱ Παλαιοημερολογίτες τῆς Μπάλας (σημερινὴ Ροδόπολη Ἀττικῆς) τὸν καλοῦν νὰ λειτουργήσῃ στὸ βυζαντινὸ Ἐκκλησάκι τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Ἄδικα ὅμως οἱ Χριστιανοὶ ἄρχισαν νὰ συγκεντρώνονται γιὰ νὰ λειτουργηθοῦν ἐκεῖ, ἀφοῦ βρίσκουν τὸ Ναῦδριο ἐρμητικὰ κλειστὸ ἀπὸ τὶς ἀστυνομικὲς ἀρχές. Ὁ παπα-Γιάννης συνηθισμένος στὶς ἀπαγορεύσεις καὶ τοὺς διωγμοὺς δὲν πτοεῖται, ἀλλὰ οὔτε κἂν σκέπτεται νὰ στερήσει τοὺς εὐλαβεῖς ἀπὸ τὴν Θεῖα Λειτουργία, πὺ μὲ τόση λαχτᾶρα εἶχαν συγκεντρωθεῖ γιὰ νὰ συμμετάσχουν. Ἀκολουθούμενος πάντοτε ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, κατευθύνεται στὸ χωριὸ καὶ δίπλα στὸν ἄντρο ὅπου βρίσκεται ὁ σημερινὸς Ἱερὸς Ναὸς τῆς Ἁγίας Τριάδος Ροδοπόλεως, τελεῖ τὸ Μυστήριον ὑπαίθρια, ἐπάνω σὲ μίαν πέτρα, πὺ ἐγίνε ἀργότερα ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ ἐν λόγῳ Ναοῦ.

Τακτικὸς στὴν τέλεση τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν ὁ παπα-Γιάννης, δὲν παραλείπει ἀκόμη καὶ στὸ βαθὺ γῆρας του τὴν καθιερωμένη νυκτερινὴ Ἀκολουθία. Μόνον μίαν νύκτα χιονισμένη παραβιάζει ἐξ ἀνάγκης τὴν τακτικὴ του, σκεπτόμενος νὰ διαβάσῃ λίγο ἀργότερα τὴν Ἀκολουθία του. Ὁ Θεὸς ὅμως, ὁ Ὅποιος δὲν θέλει νὰ διακοπεῖ μίαν τὸσων ἐτῶν εὐλογημένη τακτικὴ, τὸν εἰδοποιεῖ τὴν κατάλληλη στιγμή. Ἐντρομος ὁ Γέροντας Πρεσβύτερος ἀκούει φωνὴ ἀπὸ τὴν μικρὴ Εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, τὴν ὁποία φέρει πάντοτε μαζί του, νὰ τοῦ λέγει: **«Παπα-Γιάννη, ὄρθρου βαθέως!»**, καὶ ὁ ἀγαθὸς Λευίτης σηκώνεται εὐθὺς γιὰ τὴν ὄρθρινὴ δοξολόγησιν καὶ ἀνύμνησιν τοῦ ἁγίου Θεοῦ...

Ὑπαίθρια Λειτουργία στὴν Μπάλα Ἀττικῆς ἀπὸ τὸν π. Ἰωάννη Φλῶρο.

Στὸν μεγάλο διωγμὸ τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν τοῦ 1951, παρὰ τὰ γηρατειά του, ὁ παπα-Γιάννης ἐργάζεται ἐξαντλητικά, ἔχοντας μεταβάλλει τὴν οἰκία του στὴν Κηφισιά, στὴν ὁδὸ Κανάρη, σὲ κρυφὸ πνευματικὸ καταφύγιο τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων.

Τὰ Χριστούγεννα τοῦ αὐτοῦ ἔτους, κατὰ περιγραφὴν αὐτόπτου μάρτυρος, τοῦ κατὰ σάρκα πατρὸς τῆς Καθηγουμένης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Θρακομακεδόνων Ἀττικῆς Ξένης Μοναχῆς, τοῦ μετέπειτα Θεολόγου Μοναχοῦ, τρία φορτηγὰ γεμᾶτα πιστοὺς ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Ἀττικῆς ξεκίνησαν τὴν παραμονὴ τῆς μεγάλης Ἑορτῆς ἀργὰ τὸ βράδυ, γιὰ νὰ ἀγρυπνήσουν μακριὰ ἀπὸ τοὺς Καινοτόμους διῶκτες τους, στὸ Ἐξωκκλήσι τῆς Ἁγίας Μαρίνης στὸ Πόρτο Ράφτη. Ἱερεὺς καὶ ἐκείνης τῆς Ἀγρυπνίας ἦταν ὁ π. Ἰωάννης. Ἐκεῖνος βρισκόταν στὸ

τελευταῖο φορτηγό, κάτω ἀπὸ ἓναν σωρὸ ἀπὸ παλτὰ καὶ ἐπανωφόρια.

Καθ' ὁδόν, ἀστυνομικὴ δύναμη σταματᾷ τὰ τρία φορτηγὰ γιὰ ἔλεγχο. Στὸ ἐρώτημα τῶν ἀστυνομικῶν ποιὸς ὁ σκοπὸς αὐτῆς τῆς μετακινήσεως, οἱ ἐπιβαίνοντες τοῦ πρώτου φορτηγοῦ ἀντέταξαν τὴν ἀπλοϊκὴ δικαιολογία: «Πᾶμε γιὰ μπάνια», δεδομένου ὅτι ἦταν μιὰ παγωμένη νύκτα τοῦ Δεκεμβρίου, μὲ ἄρκετὸ χιόνι, καὶ τρία φορτηγὰ γεμᾶτα κυρίως ἀπὸ ἀνθρώπους περασμένης ἡλικίας, οἱ ὁποῖοι ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ κρῦο. Τὸ δεύτερο καὶ τὸ τρίτο φορτηγὸ ὅταν ἐρωτήθηκαν ποῦ πηγαίνουν, ἀπάντησαν: «Ὅπου πᾶνε καὶ οἱ μπροστινοί». Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν ἐπέτρεψε στοὺς Ἀστυνομικοὺς νὰ ἐπεξεργαστοῦν λεπτομερῶς τὸ κατὰ τὰ ἄλλα παιδαριῶδες ἐκεῖνο ἐπιχείρημα καὶ τοὺς ἄφησαν ἐλεύθερους νὰ συνεχίσουν τὸν δρόμο τους.

Ἡ Ἀγρυπνία δὲ στὸ ἀσφυκτικὰ γεμᾶτο Ἐκκλησιάκι ἐνθύμιζε πρωτοχριστιανικὲς ἐποχές. Ὅλο το ἐκκλησίασμα ἔψαλλε μαζί καὶ ὁ Ζηλωτὴς Ἱερέας ἐξομολόγησε καὶ κοινώνησε ὅλους τοὺς παρισταμένους. Στὸ τέλος ὅλοι περιχαρεῖς ἀντάλλαξαν ἐόρτιες εὐχές, ἀρτεύθηκαν μὲ λίγα πτωχικὰ κεράσματα καὶ ἀναχώρησαν γιὰ τὶς οἰκίες τους δίχως νὰ σταματήσουν νὰ ψάλλουν καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ἐπιστροφῆς.

Ἐξί μῆνες πρὶν ἀπὸ τὴν εἰς Κύριον ἐκδημίαν του, ὁ ἡρωϊκὸς π. Ἰωάννης καθηλώθηκε στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου ἐξ αἰτίας ἀτυχήματος. Τότε τὸν ἐπισκέπτεται καὶ ὁ ἐπανελθὼν ἀπὸ τὴν δευτέρη 17μηνη ἐξορία του στὴν Μυτιλήνη ἀείμνηστος Μητροπολίτης πρώην Φλωρίνης κυρὸς Χρυσόστομος.

Τὴν 15η Δεκεμβρίου 1953, ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου, στὸ Ναύδριο τοῦ ὁποίου πιστὰ ὑπηρέτησε κάποτε, ὁ παπα-Γιάννης ἐκοιμήθη τὸν ὕπνο τοῦ Δικαίου. Ἐτάφη στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς Θαυματουργοῦ Ἁγίας

Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου στὴν Λυκόβρυση Ἀττικῆς, τῆς ὁποίας τὴν Ἀδελφότητα ἐξυπηρετοῦσε τακτικὰ Μυστηριακῶς.

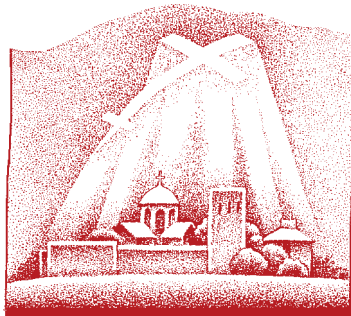
Ὑπῆρξε ἕνας ἀφανὴς καὶ θαρραλέος Κληρικός, λακωνικὸς καὶ σοφός, μὲ μόνον φόβον τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα θὰ μείνῃ στὴν ἱστορία τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, συνδεδεμένο ἄρρηκτα μὲ τὸ συγκλονιστικὸ Θαῦμα τῆς Γ' Ἐμφανίσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τὸ ἔτος 1925.

Κύριες πηγές:

● Περιοδικὸ «ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ», τ. 3, Ἰούλιος – Σεπτέμβριος 1976, σελ. 94-97.

● Ἴστολόγιο «Ἐκκλησιαστικός» (http://www.ekklisiastikos.gr/2009/09/blog-post_19.html)

ΑΙΤΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ*

τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντος «Συλλόγου τῶν Ὁρθοδόξων»

*«Περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς περὶ Ἐκκλησιαστικοῦ
ἡμερολογίου ἀποφάσεως μετὰ πεντήκοντα (50)
σελίδων ὑπογραφῶν ἀνερχομένων εἰς χιλιάδας»*

Μακαριώτατε Κε Πρόεδρε,

Ἐπειδὴ ἡ πρότασις περὶ Ἡμερολογίου, τὴν ὁποίαν εἰσηγήθητε πέρυσιν εἰς τὴν Ἱεραρχίαν, ἀντιβαίνει εἰς τὴν κανονικὴν ἀρχὴν τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν Ἐκκλησία τις μονομερῶς δὲν δύναται νὰ μεταβάλη τι γενικῶς ἰσχύον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τοιοῦτόν τι εἶνε τὸ ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον.

Ἐπειδὴ τὴν πρότασιν ταύτην εἰσηγούμενος εἶπατε ἀναληθῶς, ὅτι ἐδέχθησαν αἱ Ἐκκλησῖαι τῆς Σερβίας καὶ Ρουμανίας, τὰ δὲ Πατριαρχεῖα δὲν ἔχουν σοβαρὰς ἀντιρρήσεις.

Ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη πρότασις τῆς ἡμετέρας Μακαριότητος ἐπέφερε διάσπασιν τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ θείᾳ Λατρείᾳ καὶ ἐσκανδάλισε τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν,

---

(*) Δημοσιευθεῖσα στὸ Περιοδικὸ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ΠΑΝΤΑΙΝΟΣ (1/14-11-1924).

διὰ ταῦτα

παρακαλεῖσθε, ὅπως εἰσηγηθῆτε εἰς τὴν Ἱεραρχίαν τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης καὶ ἀποκαταστήσετε τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, οὕτως ὥστε πάντες οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ νὰ λατρεύωμεν τὸν Θεὸν ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δηλοῦμεν ὑμῖν, ὅτι δὲν δύνασθε νὰ ὀνομάζεσθε Ὁρθόδοξος ποιμὴν, πολὺ δὲ περισσότερον Πρόεδρος τῆς Ἱεραῆς Συνόδου.

Ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ

Ὁ Γραμματεὺς

ἈΡΘΡΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ¹

Επι τοῦ δημοσιευθέντος χθὲς τηλεγραφήματος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Ἡμερολογίου, ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν προέβη εἰς τὰς ἑξῆς δηλώσεις:

Ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἐκοινοποίησε καὶ πρὸς ἐμὲ τὸ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν σταλὲν τηλεγράφημα πρὸς τὴν «Ἐπιτροπὴν». Δὲν γνωρίζω ποῖα εἶνε ἡ Ἐπιτροπὴ, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ ἐκείνης, ἣτις ἐνώπιόν μου ἐξέφρασε φόβους μήπως διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἡμερολογίου «καταργοῦνται τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ!»². Ἀναμφιβόλως ὅμως ὅπισθεν τῶν ἀπλοϊκῶν αὐτῶν ἀνθρώπων κρύπτονται ἄλλοι, ἐπιδιώκοντες τὴν ἀνίερων ἐκμετάλλευσιν τοῦ ζητήματος, οὗτινος σκοπίμως διαστρέφουν τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν σκοπιμότητα. Τὸ δημοσιευόμενον δὲ κείμενον τοῦ τηλεγραφήματος περιέχει λέξεις, τὰς ὁποίας δὲν μετεχειρίσθη ὁ Πατριάρχης³. Ἡ ἔννοια τοῦ τηλεγραφήματος εἶνε, ὅτι οἱ «Ἀνατολικοὶ Θρόνοι» δὲν θὰ μεταβάλουν τὸ ἡμερολόγιον «δίχα Συνόδου κανονικῆς». Τοῦτέστι καὶ τὰ τῆς Ἀνατολῆς, ὅπως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὅπερ ἀναμφισβητήτως ἔχει τὸν πρῶτον λόγον εἰς τοιαῦτα ζητήματα⁴, καὶ αἱ ἄλλαι Αὐτοκέφαλοι

---

1. ΣΚΡΙΠ (6-4-1924).

2. Ἐδῶ ἡ ἐρωνεία καὶ ἡ διαστρέβλωση εἶναι δυστυχῶς φανερές.

3. Καὶ ὅμως ὁ Πατριάρχης Φώτιος τὸν διέψευσε.

Ἐκκλησίαι, δέχονται κατ' ἀρχὴν τὴν μεταβολὴν τοῦ ἡμερολογίου, ἀλλὰ μετὰ τὴν σύγκλησιν Συνόδου. Τοῦτου ἀκριβῶς ἔνεκα τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ αἱ ἄλλαι Ἐκκλησίαι δὲν ἔθιξαν τὸ Πασχάλιον, διὰ τὴν διευθετηθῆ τοῦτο ἐν τῇ μελλούσῃ Συνόδῳ⁵. Ἡ γενομένη διόρθωσις τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, δὲν μετέβαλεν ἀπόφασιν ἀρχαίας ἢ νέας τινὸς Συνόδου, ἀφοῦ οὐδεμία τοιαύτη Σύνοδος ἠσχολήθη ποτὲ περὶ τοῦ ἡμερολογίου. Ἀπλῶς πρὸς διόρθωσιν προφανεστάτου χρονικοῦ σφάλματος περὶ τὴν ἀρίθμησιν τῶν ἡμερῶν μετεκίνησε τὰς ἡμερομηνίας, ὅπως μετακινή τις τὸν δείκτην τοῦ ἡμερολογίου, ὅταν τοῦτο δεικνύη ἐσφαλμένην ὥραν».

---

4. Ἐδῶ εἰσάγεται ἀπὸ τὸν ὑπέρμαχο τῆς Καινοτομίας ἓνα εἶδος «Πρωτείου» τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ἔναντι τῶν ἄλλων Πατριαρχείων, ἀλλότριον πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ παραπεμπτικὸν πρὸς τὸν Παπισμὸν.

5. Ὡστε καὶ ἀλλαγὴ τοῦ Πασχαλίου προετοιμάζαν οἱ Καινοτόμοι.

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ*

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΜΑΚΑΡ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ

ΟΧΙ Μακαριώτατε! Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν σᾶς εἶπεν ὅτι δὲν θὰ ἐορτασθοῦν τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ εἶνε παιδαριῶδες καὶ ἀνάξιον Ἐπιτροπῆς Ὁρθοδόξων, ἀλλὰ συνέστησεν εἰς ὑμᾶς, ὅτι ὁ λαὸς δυσπιστεῖ εἰς τὴν βεβαίωσιν, ὅτι ὑπάρχει κατ' ἀρχὴν συνεννόησις μὲ τὰ τρία Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὰς λοιπὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας διὰ τὴν γενομένην μεταρρύθμισιν τοῦ Ἡμερολογίου, διότι ἡ μεταρρύθμισις αὕτη ἐξαφανίζει τὴν νηστείαν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ὅταν τὸ Πάσχα εἶνε ὄψιμον καὶ ὅτι ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐπεβλήθη ἡ μεταρρύθμισις τοῦ Ἡμερολογίου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶνε ἀνοίκειος πρὸς τοὺς Κανόνας καὶ τὰ ἦθη τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅτι ἔνεκα τούτου θὰ ζητήσῃ πληροφορίας ἐκ τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς. Ἐζήτησε λοιπὸν καὶ ἔλαβεν τὸ δημοσιευθὲν προχθὲς τηλεγράφημα, τὸ ὁποῖον δικαιώνει τὴν δυσπιστίαν τοῦ λαοῦ· ἀλλὰ διατὶ διὰ τῆς ἐν τῷ τύπῳ τῆς προχθὲς καὶ χθὲς δηλώσεώς σας ἀμφισβητεῖτε τὴν ἀκρίβειαν τοῦ τηλεγραφήματος χωρὶς προηγουμένως νὰ ἀποτανηθῆτε εἰς τὸ τηλεγραφεῖον καὶ ἐξακριβώσητε τοῦτο; Ἴδου ἐπαναλαμβάνομεν:

(*) ΕΜΠΡΟΣ (7-4-1924).

Τηλεγραφήματος ἀριθ. 424

Ἀφίξεως 17727

Ἀλεξάνδρεια, 29 Μαρτίου 1924.

Ἀποστολικοὶ Πατριαρχικοὶ θρόνοι ἐμμένουσι καθεστῶτι, οὐδεμίαν μεταρρύθμισιν Ἡμερολογίου ἐγκρίνοντες, ἄνευ Συνόδου Μεγάλης, Τοπικῆς ἢ Οἰκουμενικῆς.

Πατριάρχης ΦΩΤΙΟΣ

Δηλοῦμεν δὲ κατηγορηματικῶς, ὅτι οὐδεμία ἐπιδιώκεται ἀνίερως ἐκμετάλλευσις, οὐδὲ κρύπτεται τις ὀπισθεν ἡμῶν, ἀλλ' ἐπιζητοῦμεν ὅπως διατηρηθῶσιν ἐν ἀκεραιότητι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ Παραδόσεις.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ

ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ*

ἈΝΕΓΝΟΜΕΝ, Σεβασμιώτατε, τὰς περὶ ἡμερολογίου ἀδηλώσεις ὑμῶν, δι' ὧν συγκαλύπτοντες τὰ πράγματα καὶ καταγγέλοντες τοὺς ἀνιέρους ἐκμεταλλευτὰς τοῦ ἡμερολογιακοῦ ζητήματος, ρίπτετε στάκτην κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον στὰ μάτια τοῦ κόσμου.

Τὸ ζήτημα, Σεβασμιώτατε, δὲν εἶνε κυβερνητικὸν ὡς ὑπονοεῖτε, ἀλλὰ καθαρῶς ἐκκλησιαστικόν, μὴ ἀναμινύετε τὴν κυβέρνησιν. Ἡ κυβέρνησις μετέβαλεν ἤδη ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον τὸ ἡμερολόγιον καὶ οὐδεὶς ἔσκανδαλίσθη ἐπὶ τούτῳ. Τὸ σκανδαλίζον τὸν κόσμον εἶνε ἡ μεταβολὴ τοῦ ἐκκλ. ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖον ἐπέφερε τὴν διάσπασιν τοῦ ἡμετέρου ἑορτολογίου. Καὶ λοιπόν, σὲ ἐρωτῶμεν, Σεβασμιώτατε, εἶνε ἢ δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐχούσης μέχρι τοῦδε τὸ αὐτὸ ἑορτολόγιον, ὑμεῖς διεσπάσατε διὰ τῆς προτάσεως ὑμῶν τὴν τοιαύτην ἐνότητα, οὕτως ὥστε τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς ἑορτάζουσι σήμερον τὸν Εὐαγγελισμόν, τὸν ὁποῖον ὑμεῖς ἑορτάσατε πρὸ 13 ἡμερῶν; Ἄν εἶπητε ὅχι σὰς διαψεύδει τὸ τηλεγράφημα τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ γνήσιον κείμενον τὸ ὁποῖον κατέχετε λέγει, ὅτι οἱ ἀποστολικοὶ ἀνατολικοὶ θρόνοι ἐμμένουσι τῷ καθεστώτι, μὴ ἐγκρίνοντες τὴν ἡμερολογιακὴν μεταρρύθμισιν δίχα Κανονικῆς Συνόδου, ἥτοι μὲ ἄλλας λέξεις τὰ τρία Πατριαρχεῖα σὰς λέγουσι· «Σὺ μετέβαλες αὐθαιρέτως τὸ ἡμερολόγιον φρονῶν ὅτι δὲν χρειάζεται κανονικὴ

(*) ΣΚΡΙΠ (7-4-1924). Τὸ κείμενο ἀπευθύνεται στὸν Καινοτόμο Ἀρχιεπίσκοπο.

σύνοδος πρὸς τοῦτο καὶ ἐώρτασας τὸν Εὐαγγελισμὸν πρὸ πολλῶν ἡμερῶν. Ἡμεῖς οἱ ἀποστολικοὶ θρόνοι δὲν μετεβάλλομεν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἡμερολόγιον καὶ θὰ ἐορτάσωμε σήμερον τὴν 25ην Μαρτίου, τὴν ἐορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Διὰ τὸ νὰ μεταβληθῇ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἡμερολόγιον χρειάζεται ἀπόφασιν κανονικῆς Συνόδου».

Καὶ σὰς ἐρωτῶμεν, Σεβασμιώτατε, δὲν εἶνε τοῦτο διάσπασιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἐπεφέρατε Σεῖς διὰ τῆς ὑμετέρας εἰσηγήσεως, ἐνῶ μέχρι τοῦδε ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι ἐώρταζον ὁμοῦ τὰς ἐορτὰς αὐτῶν; Ἄν δὲν εἶνε διάσπασιν καὶ τοῦτο δὲν δύνασθε νὰ τὸ ἀρνηθῆτε, τότε ἄς ἴδωμεν πῶς δικαιολογεῖτε διὰ τῶν δηλώσεών σας τὴν διάσπασιν ταύτην τοῦ Ὁρθοδόξου ἐορτολογίου. «Ἡ γενομένη διόρθωσις, γράφετε, τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, δὲν μετέβαλεν ἀπόφασιν ἀρχαίας ἢ νέας τινὸς Συνόδου, ἀφοῦ οὐδεμία τοιαύτη Σύνοδος ἡσχολήθη ποτὲ περὶ τοῦ ἡμερολογίου. Ἀπλῶς πρὸς διόρθωσιν προφανεστάτου χρονικοῦ σφάλματος περὶ τὴν ἀρίθμησιν τῶν ἡμερῶν μετεκίνησε τὰς ἡμερομηνίας, ὅπως μετακινή τις τὸν δείκτην τοῦ ὠρολογίου, ὅταν τοῦτο δεικνύη ἐσφαλμένην ὥραν». Διὰ τῆς δικαιολογίας ταύτης λέγετε μὲ ἄλλας λέξεις τὰ ἐξῆς: Πταίουν οἱ τρεῖς Πατριάρχαι, οἱ ὁποῖοι ἐνῶ πρόκειται περὶ πράγματος ἀπλουστάτου, περὶ τῆς μετακινήσεως τοῦ δείκτου τοῦ ὠρολογίου τοῦ δεικνύοντος ἐσφαλμένην ὥραν, αὐτοὶ δὲν τὸ μετακινουῖσιν, ἀλλὰ ζητοῦσιν, ἀνιστόρητοι ὄντες, τὴν σύγκλησιν Συνόδου, ὡσὰν νὰ ἡσχολήθη ποτὲ Σύνοδος τις περὶ τοῦ ἡμερολογίου.

Πλὴν ἡ δικαιολογία αὕτη, Σεβασμιώτατε, οὐ μόνον

ἱστορικῶς μαρτυρεῖ ἀμάθειαν καὶ ἀκρισίαν, ἀλλ' εἶνε καὶ δογματικῶς ἀρχὴ καινόδοξος ἀνατρέπουσα τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τῆς Ὁρθοδοξίας. Εἶνε μαρτύριον ἀμαθείας καὶ ἀκρισίας διότι σᾶς παρουσιάζει μὴ γνωρίζοντα, Σεβασμιώτατε, ὅτι Σύνοδος συνέρχεται διὰ νὰ καθορίσῃ ζητήματα ἀμφισβητούμενα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὄχι τὰ ὁμοφώνως ὑπὸ πάντων ἀκολουθούμενα. Ὅταν ἐγεννήθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα, ἡ Ἀ΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἔσπευσε νὰ κανονίσῃ τὸ πράγμα ὥστε νὰ ἐορτάζωσιν πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸ Πάσχα. Ἄν ἐγεννᾶτο καὶ ζήτημα ἡμερολογίου, βεβαίως θὰ ἐκανόνιζε καὶ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία ὡς ἐκανόνισε τὸ Πάσχα, διότι δὲν πιστεύωμεν νὰ φρονήτε ὅτι τὸ μὲν Πάσχα ὡς μεγάλη ἐορτὴ ἔπρεπε νὰ τὸ κανονίσῃ ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία, ἐνῶ ἡ ἐορτὴ τῶν Χριστουγέννων, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ ἄλλαι ἐορταὶ ἔπρεπον ὡς μικραὶ ἐορταὶ νὰ μένουν ἀκαθόριστοι, οὕτως ὥστε ἄλλη Ἐκκλησία νὰ ἐορτάζῃ σήμερον καὶ ἄλλη τὸν ἄλλον μῆνα τὰ Χριστούγεννα.

Ὅτι δὲ ἡ ἀξίωσις Ὑμῶν ὅτι τὰ μὴ συνοδικῶς καθορισθέντα δύναται νὰ τὰ διορθώσῃ τις ὅταν τὰ εὔρη ἐσφαλμένα, εἶνε δογματικῶς ἀνατρεπτικὴ τοῦ Ὁρθόδοξου οἰκοδομήματος· εἶνε τόσον φανερόν ὅτι δὲν χρειάζονται πολλὰ παραδείγματα εἰς ἀπόδειξιν αὐτοῦ. Οἱ Ὁρθόδοξοι λ.χ. ἀποδεχόμεθα τὰ Μυστήρια 7 ὄχι ἐκ συνοδικῆς ἀποφάσεως, ἀλλ' ἐκ παραδόσεως.

Ἄν τώρα μία Ἐκκλησία, ἂν λ.χ. ἡ Σεβασμιότης Σου ἐμβαθύνουσα εἰς ἱστορικὰς μελέτας ἀνακαλύψῃ τυχόν ὅτι τὸ Εὐχέλαιον καὶ ὁ Γάμος δὲν εἶνε Μυστήριον (καὶ τοῦτο τὸ ἠξίωσε καὶ τις ὀρθόδοξος θεολόγος) τότε κατὰ

τὴν ἀρχὴν Αὐτῆς δύναται νὰ εἰσηγηθῆ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μυστηρίων ἀπὸ 7 εἰς 6, «μεταβάλλουσα ὡς λέγει τὸν δείκτην τοῦ ὠρολογίου ὅταν οὗτος τοῦ δεικνύη ἐσφαλμένην ὥραν».

Ἄλλ' εἶνε αὕτη ἀρχὴ Ὁρθόδοξος, ἣν πρέπει νὰ ἀκούσῃ τις παρ' Ὁρθοδόξου Ἀρχιεπισκόπου καὶ μάλιστα Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας; Ἀναμένομεν ἀπάντησιν.

Λ. ΠΕΛΕΚΑΣΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ*

Πρὸς τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Ἀθηνῶν

ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΕ

Ἀνέγνωσα εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀνακοίνωσιν ἐπίσημον τῆς Ὑμ. Μακαριότητος περὶ τοῦ ἡμερολογίου, ἐν τῇ ὁποίᾳ μεταξύ ἄλλων λέγετε ὅτι «ἡ γενομένη διόρθωσις τοῦ ἡμερολογίου... ἀπλῶς πρὸς διόρθωσιν προφανεστάτου χρονικοῦ σφάλματος περὶ τὴν ἀρίθμησιν τῶν ἡμερῶν μετεκίνησε τὰς ἡμερομηνίας, ὅπως μετακινή τις τὸν δείκτην τοῦ ὥρολογίου, ὅταν τοῦτο δεινύῃ ἐσφαλμένην ὥραν».

Πολὺ προφανῶς, Μακαριώτατε, μεταχειρίζεσθε τὸ παράδειγμα τῆς μετακινήσεως τοῦ ὥροδείκτου, ἀλλὰ δὲν νομίζετε ὅτι τὸ παράδειγμα αὐτὸ ἀκριβῶς στρέφεται ἐναντίον τῆς ἀποφάσεώς Σας;

Ἡ μετακίνησις τοῦ ὥροδείκτου ἀληθῶς εἶνε ζήτημα ἀπλοῦν καὶ εὐκόλον. Ἀλλὰ γνωρίζετε πολὺ καλῶς ὅτι πρὶν ἢ κάμη τις τὴν τόσῳ εὐκόλον μετακίνησιν τοῦ ὥροδείκτου, χρειάζεται μίαν αὐθεντίαν, ἡ ὁποία νὰ τῷ εἴπη πρῶτον ὅτι ἡ ὥρα τοῦ ὥρολογίου εἶνε ἐσφαλμένη καὶ δεύτερον ποῖα εἶναι ἡ ἀκριβῆς ὥρα. Ἐν δὲ τῇ προκειμένη περιπτώσει τοῦ ἡμερολογίου ἡ αὐθεντία, ἡ ὁποία θὰ μᾶς ἔλεγεν ὅτι τὸ ἡμερολόγιόν μας εἶναι ἐσφαλμένον καὶ ποῖον πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὡς ἀκριβές, καὶ πότε πρέπει νὰ τὸ ἐφαρμόσωμεν, εἶνε ἡ Κανονικὴ Σύνοδος, ὡς λέγει ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, καὶ

(*) ΣΚΡΙΠ (12-4-1924). Ὅπως καὶ στὰ ἄλλα ἄρθρα, τηρήθηκε ἡ ὀρθογραφία τῆς δημοσιεύσεως.

ὄχι μερικοὶ κατὰ τόπους Πρόεδροι τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐν διαφωνία πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας.

Ἡ Μακαριότης Σας δὲ ἔκαμε τὴν εὐκόλον ἐκτέλεσιν τῆς μετακινήσεως, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἀποφανθῆ περὶ τῆς μετακινήσεως ταύτης ἡ κανονικὴ αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀκριβῶς τὸ ὁποῖον σκανδαλίζει τοὺς Χριστιανούς, χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρωνται ἂν ἡ μετακίνησις εἶναι εὐκόλος ὡς καὶ ἡ μετακίνησις ἐνὸς ὠροδείκτου.

Καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα νὰ μᾶς δια φωτίσῃ δημοσίᾳ.

Μετὰ σεβασμοῦ
Λαμπρὴ Κλάδη

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΝ*

ΠΛΗΡΟΦΟΡΟΥΜΕΘΑ ἐξ Ἑλλάδος, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου ἡμερολογίου εὗρεν ἀντίδρασιν σοβαρὰν παρὰ τῷ λαῷ, χαρακτηρίζοντι τὴν μεταρρύθμισιν ὡς μὴ ὑπὸ Ὁρθοδόξου πνεύματος ὑπαγορευθεῖσαν. Ἀναφέρεται ὅτι ὁ λαὸς ἐπέμεινε κατὰ τὴν 25 Μαρτίου (παλ. ἡμ.) νὰ τελεσθῆ Ἐπισημοποιεῖσα διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ὅτι δέ, τούτου μὴ γενομένου, αὐτὸς ὁ λαὸς, καταλαβὼν τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς, ἔψαλε τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Τὰ ὄργανα τῆς τάξεως ἐνιαχοῦ ἐπενέβησαν, παρακλύοντα τὸν συνωστισμὸν τῶν εὐσεβῶν, ὁ δὲ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν διὰ δηλώσεων διέψευσε τὸ διαδοθέν, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ ἐτελέσθησαν θαύματα διὰ τῶν εἰκόνων τῆς Θεοτόκου.

Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων ἀποδεικνύεται, νομίζομεν, περιτράνως, ὅτι πᾶν ἄλλο ἢ ἀληθὲς ἦτο τὸ διατυμπανιζόμενον, ὅτι ὁ λαὸς ἐν Ἑλλάδι ἀνυπομόνει νὰ ἴδῃ τὴν ἡμερολογιακὴν μεταρρύθμισιν.

(*) ΠΑΝΤΑΙΝΟΣ (5/18-4-1924).

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΜΑΣ¹

ΟΕΛΛΗΝ ἐπολέμησε πάντοτε ὑπὲρ πατρίδος καὶ πίστεως, ἐν ὀνόματι δὲ τῶν δύο τούτων πανισχύρων δυνάμεων ἠρύσθη θάρρος καὶ ἀντοχὴν καὶ κατίσχυσεν εἰς δυσχερεῖς ἐθνικὰς περιστάσεις κατὰ τῶν ἀντιπάλων καὶ πολεμίων του.

Διὰ τοῦτο οἱ διὰ μονομερῶν πράξεων ἀσχημονοῦντες σήμερον εἰς βάρος τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων τῆς θρησκείας του, ἀντιμετωπίζουν ὡς ἀσεβεῖς τὴν μῆνιν καὶ τὸν ἀποτροπιασμόν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὁ πανηγυρισμὸς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικῆς ἐορτῆς, καθ' ἡμέραν ἄλλην ἢ ἐκείνην ἦν καθώρισαν οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ οἱ ἀθάνατοι ἥρωες τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, ἀποτελεῖ τὴν ἀσεβεστέραν πράξιν.

Εἰς ὑπόθεσιν ὅμως ὅπου ἔχει τὴν οὐρὰν του ὁ Δαρμένος Καλόγηρος Μεταξάκης² πρέπει νὰ εἶναι τις πολὺ ἐπιφυλακτικὸς καὶ προσεκτικὸς, τοῦτο δὲ πράττει πολὺ συνेतῶς ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων, Ἀντιοχείας καὶ τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Αἱ Ὁρθόδοξοι αὐταὶ Ἐκκλησίαι

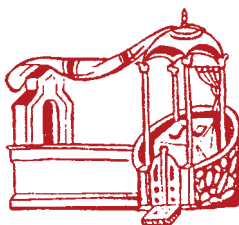
1. ΑΤΛΑΝΤΙΣ (29-4-1924).

2. Ὁ Μελέτιος Μεταξάκης ἀποκαλεῖται «Δαρμένος», διότι ἐξ αἰτίας τῆς ἀμφιλεγόμενης ποικίλης δράσεώς του εἶχε ξυλοκοπηθεῖ ἀπὸ τὸν λαὸ στὴν Κωνσταντινούπολη, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀπομακρύνθηκε κακὴν κακῶς· ἀποκαλεῖται ἐπίσης κατωτέρω καὶ «Καθηρημένος», διότι τὸν εἶχε καθαιρέσει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὸ 1921.

δὲν ἀναγνωρίζουν τὸ νέον Ἡμερολόγιον, ἀλλὰ μόνον τὸ Παλαιόν, ἐμμέσως δὲ θεωροῦν σκανδαλοποιοὺς καὶ δημιουργοὺς μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν σχισμάτων τοὺς μονομερῶς καὶ ἄνευ ἀποφάσεως Πανορθόδοξου Συνόδου μεταβάλλοντας διὰ πολιτικούς λόγους τὴν τάξιν τῆς Ὁρθοδοξίας.

Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Μεταξάκης ἦτο καὶ εἶναι σχισματικὸς³ καὶ καθηρημένος, δὲν ἦτο δυνατὸν εἰ μὴ νὰ λάβουν μίαν ἀξιοπρεπῆ καὶ σοβαρὰν στάσιν τὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα κατὰ τῶν ἀσεβεστάτων πράξεών του.

Αὕτη εἶναι ἡ κατάστασις, ἣν πρέπει νὰ λάβουν ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν οἱ Ἕλληνες, οἱ πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν.

3. Χαρακτηρίζεται δὲ καὶ «σχισματικὸς» (καὶ «σχισματικοὶ» οἱ ἐν Ἀμερικῇ ὀπαδοὶ του), διότι μετὰ τὴν καθαίρεση καὶ ἐκδίωξή του ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, μετέβη στὶς Η.Π.Α., ὅπου δημιούργησε τὸ 1922 τὴν «Ἑλληνορθόδοξη Ἀρχιεπισκοπὴ Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς» προκαλώντας σχίσμα στὴν Ἑλληνικὴ Κοινότητα, ποὺ ὑπαγόταν ἀκόμη τότε στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ¹

ΑΝΕΓΝΟΜΕΝ φυλλάδιον, ἐπιγραφόμενον «ἐπὶ τοῦ νέου ἡμερολογίου» ἐκ 15 σελίδων, γραφὲν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυζίκου κ. Καλλινίκου², τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ εἰς ἐπιστολὴν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κασσανδρείας κ. Εἰρηναίου³, ἀπαντητικὴν καὶ ταύτην εἰς τὴν καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Ἅγ. Κασσανδρείας σταλεῖσαν ἐγκύκλιον τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου, περὶ τῆς κατὰ τὴν 10ην Μαρτίου ἀποφασισθείσης νὰ ἀρχίσῃ μεταβολῆς τοῦ ἡμερολογίου ἀπὸ Ἰουλιανοῦ εἰς Γρηγοριανόν.

Τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἅγ. Κασσανδρείας ὁ Ἅγ. Κυζίκου χαρακτηρίζει ὡς «μεστὴν παραλόγων ἐπιχειρημάτων, ἐκτροχιασμῶν εἰς ἀλλότρια τοῦ θέματος, πρὸς δὲ καὶ λαιδοριῶν κατ' ἐπιφανῶν ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων καὶ ἀπειλῶν ἐξεγέρσεως τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, διὰ νὰ καταλήξῃ (ὁ Ἅγ. Κασσανδρείας), ὅτι ἄνευ Οἴκουμενικῆς, ἢ τουλάχιστον, τοπικῆς Συνόδου καὶ συναινέσεως τῶν

---

1. ΠΑΝΤΑΙΝΟΣ (3/16-5-1924).

2. Ὁ ἀπὸ Βελεγράδων, Βερροίας, Κυζίκου καὶ τέλος Καισαρείας Καλλνίκος Δελικάνης (1855-1934), ἱστοριοδίφης τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὑπῆρξε ἀρχικῶς πολέμιος τοῦ Παπικοῦ Ἡμερολογίου (ὡς πρῶην Οὐνίτης), ἀλλὰ γνωσιμαχῆσας καὶ αὐτός, τελικὰ τὸ ἀποδέχθηκε καὶ διαδραμάτισε σημαντικὸ ρόλο γιὰ τὴν υἰοθέτησίν του στὸ κακὸ ὄξο «Πανορθόδοξο» Συνέδριον τοῦ 1923.

3. Εἰρηναῖος Παντολέοντος (1864-1945). Ἐπιφανὴς Ἱεράρχης, Σχολάρχης τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, διετέλεσε Μητροπολίτης Μελενίκου καὶ ἔπειτα Κασσανδρείας. Ὑπῆρξε ἀπὸ τοὺς πιὸ μορφωμένους Ἱεράρχες τῆς ἐποχῆς του καὶ ὁ πρῶτος ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ὁ ὁποῖος ἀντέδρασε κατὰ τῆς ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας. Τὸ 1929 συνέταξε βαρυσήμαντο «Ἐπίτομημα εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τὸ ὁποῖο προκάλεσε τεράστια ἐντύπωση.

Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς, δὲν ἐπιτρέπεται μεταβολὴ τοῦ ἡμερολογίου, προστίθησι δὲ καὶ τοῦ ἑορτολογίου».

Ἐνδιαφερόμενοι καὶ ἡμεῖς περὶ τοῦ ἡμερολογιακοῦ καὶ δὴ κηρυχθέντες ἐναντίον τῆς καθ' ὄν τρόπον ἀπεφασίσθη καὶ ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος καὶ Κ/πόλεως ἐπὶ τὸ καθολικώτερον μεταρρυθμίσεως τοῦ ἔως τοῦδε ἐν χρήσει τῆ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου, ἐπιχειροῦμεν νὰ διατρίψωμεν εἰς σημεῖα τινα τοῦ ὡς ἄνω φυλλαδίου, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ διαφωτίσωμεν ἢ καὶ νὰ διαφωτισθῶμεν.

Ἐν τῷ φυλλαδίῳ τούτῳ ἄξιον προσοχῆς εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως βεβαιούμενον, ὅτι τὸ ἡμερολογιακὸν ζήτημα εἶνε ἀπλῶς ἐπιστημονικὸν ἀστρονομικὸν ζήτημα, οὐδεμίαν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὸ δόγμα αὐτῆς, ὅτι οὐδεμία διὰ τοῦτο ἀνάγκη ὑφίσταται συνοδικῆς μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν συσκέψεως καὶ κοινῆς ἀποφάσεως πρὸς μεταρρυθμίσιν αὐτοῦ, ὅτι μόλα ταῦτα αἱ Ἐκκλησίαι διὰ τοῦ ἐν Κ/πόλει Πανορθοδόξου συνεδρίου κοινῇ συνεσκέφθησαν καὶ συναπεφάσισαν τὴν μεταρρυθμίσιν τοῦ ἡμερολογίου, καὶ ὅτι ἂν εἰς τὴν σύσκεψιν ταύτην τὰ τρία τῆς Ἀνατολῆς Πατριαρχεῖα, καίτοι προσεκλήθησαν, δὲν ἔλαβον μέρος, τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὴν ἀντιπάθειαν τῶν δύο Πατριαρχείων Ἀλεξανδείας καὶ Ἱεροσολύμων κατὰ τοῦ Μελετίου, παρασυράντων καὶ τὸ Ἀντιοχείας, καὶ ὅτι τέλος τὰ τρία Πατριαρχεῖα, ὅσον τρία Πατριαρχεῖα καὶ ἂν εἶνε, ἐλάχιστον ἔχουσιν ἀξίωμα καὶ Ἐπισκόπων καὶ Ὁρθοδόξων, ὥστε νὰ μὴ εἶνε ἀνάγκη νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψει παρὰ τῶν ἄλλων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Καὶ ὅτι μὲν τὸ ἡμερολογιακὸν εἶνε ἀπλῶς ἐπιστημονικὸν ζήτημα, μηδεμίαν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν

θρησκείαν καὶ τὸ δόγμα αὐτῆς, τοῦτο βεβαιούμενον ἠκούσαμεν πολλάκις καὶ ἀπὸ τὸν πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀπὸ τὰ διάφορα περὶ τοῦ θέματος τούτου ἐκάστοτε πραγματευθέντα ἔγγραφα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐμάθομεν, καὶ ἡμεῖς δ' ἄλλως τε εἴμεθα πεπεισμένοι, ὅτι ἡ μεταρρύθμισις τοῦ ἡμερολογίου δὲν θίγει ποσῶς τὰ δόγματα. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν θίγει τὰ δόγματα, διὰ τοῦτο ἄρα γε πρέπει καὶ νὰ μεταρρυθμίζηται ἐκάστοτε τὸ ἡμερολόγιον μονομερῶς ὑπὸ μιᾶς ἢ δύο αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν; Ἐπὶ τούτου θὰ ἠθέλομεν ὀλίγας ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν Ἅγιον Κυζίκου, ἀφοῦ ἀνέλαβεν οὐ μόνον τὸν Ἅγ. Κασσανδρείας, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, τοὺς ἐν τούτῳ ἀντιφρονούντας αὐτῷ, νὰ διαφωτίσῃ, δημοσιεύων τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἀπάντησίν του.

Ἔχομεν ἓν γεγονός τὸ ὅποιον οὐ μόνον δὲν ἀρνεῖται ὁ Ἅγιος Κυζίκου, ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβαιοῖ, ὅτι τ.ἔ. ἦτο γνωστὸν ἀπὸ τῆς Βυζαντινῆς ἔτι ἐποχῆς, ὅτι τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον ἦτο ἀτελές, καὶ ἐπέζητεῖτο ἀπὸ τοὺς λογίους ἢ διόρθωσίς του, ὁ δὲ Γεώργιος ὁ Πλήθων συντάξε καὶ ἴδιον ἡμερολόγιον, «ὄπερ ἂν ἐφηρμόζετο, δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀνάγκη τῆς διορθώσεως τοῦ Πάπα Γρηγορίου ΙΓ'», ὡς γράφει νεώτερος Γάλλος ἀκαδημαϊκός, «καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου οἱ ἐν τῇ Δύσει ἔμαθον τὴν ἀτέλειαν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου» (ὄρα φυλλαδίου σελ. 5 καὶ 6). Ἀφοῦ ἦτο γνωστὸν ἀνέκαθεν, ὅτι ἦτο ἀτελές τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, ἀφοῦ ὁ Γεώργιος ὁ Πλήθων εἶχεν ἐτοιμάσει τόσον τέλειον ἡμερολόγιον, διατὶ δὲν μετέβαλον τότε τὸ ἡμερολόγιον; Πάντως διότι δὲν ἔβλεπον τὴν ἀνάγκην νὰ μεταβάλωσι τοῦτο, ἀφοῦ, ὡς καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀποδεικνύεται, οὐδὲν ἔπαθον, μὴ μεταβάλοντες τὸ ἡμερολόγιον.

Ἄλλ' εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους προσετέθησαν καὶ λόγοι θετικοί, ἐπιβάλλοντες τὴν μὴ μεταρρύθμισιν τοῦ

ἡμερολογίου· τοὺς δὲ λόγους τούτους ἐκθέτει αὐτὸς ὁ Ἄγ. Κυζίκου ἐν τῷ ὑπ' ὄψει ἡμῶν φυλλαδίῳ του (σελ. 7) λέγων, ὅτι «ἡ Ἐκκλησία ἀπέκρουσε τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον... διὰ τὸ αυθαίρετον τῆς πράξεως τοῦ Πάπα Γρηγορίου ΙΓ'... ἐν δὲ τοῖς νεότεροις χρόνοις διὰ τὸν κίνδυνον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ζητήματος ὑπὸ τῶν προπαγανδῶν». Νομίζει ἄρα γε ὁ Ἄγ. Κυζίκου, ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι δὲν ὑφίστανται πλέον, ὥστε ἡ Ἐκκλησία Κ/πόλεως μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μονομερῶς καὶ ἐσπευσμένως ν' ἀποφασίσωσι τὴν μεταρρυθμίσιν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἢ μήπως ἄλλοι σπουδαιότεροι λόγοι ἠνάγκασαν τὰς δύο Ἐκκλησίας νὰ προβῶσιν ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὴν μεταρρυθμίσιν;

Ὅτι ὁ λόγος τῆς ὑπὸ τῶν προπαγανδιστῶν ἐκμεταλλεύσεως δὲν παρήλθε, περὶ τούτου θὰ ἐπιτρέψῃ ἡμῖν ὁ Ἄγ. Κυζίκου νὰ βεβαιώσωμεν αὐτὸν καὶ ἐκ τῆς προσωπικῆς ἡμῶν πείρας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πρὸς ἡμᾶς κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα προσωπικῆς βεβαιώσεως τῶν Μακαριωτάτων Πατριαρχῶν Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων. Ὁ τελευταῖος μάλιστα ἐξέφραζε τὴν ἀπορίαν του πῶς ὁ Μακ. Ἀθηνῶν, ὅστις καὶ Ἁγιοταφίτης ὑπῆρξε καὶ τόσα πολλὰ περὶ τῶν προσκυνηματικῶν τῆς Ἁγιοταφτικῆς Ἀδελφότητος ἀγώνων ἔγραψεν, ἐτόλμησε καὶ ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἡμερολογιακῆς μεταρρυθμίσεως. Ὁ δὲ Μακαριώτατος Ἀντιοχείας διὰ τῶν ζωηροτέρων χρωμάτων περιέγραφεν εἰς ἡμᾶς τὸ τραγικὸν τῆς θέσεως τῶν Ὁρθοδόξων ἐν Συρία, ὑφισταμένων κεκηρυγμένον καὶ ἀμείλικτον πόλεμον ἐκ μέρους τῶν Καθολικῶν, συνεργαζομένων καὶ μετὰ τῶν ἀδιαλλάκτων Οὐνιτῶν. Παρεκάλεσεν ἡμᾶς θερμῶς νὰ ἐκλιπαρήσωμεν ἐκ μέρους του τὸν τε Μακ. Πάπαν Ἀλεξανδρείας, καὶ ὅπουδῆποτε εἶνε δυνατὸν ν' ἀκουσθῶμεν, νὰ καταβληθῇ

πᾶσα προσπάθεια νὰ μὴ δοθῆ εἰς τοὺς Καθολικούς καὶ τὸ ὄπλον τοῦτο κατὰ τῶν Ὁρθοδόξων.

Ἐπειτα ἔάν, κατὰ τὸν Ἅγ. Κυζίκου, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν συνεφῶναι ἕως τοῦδε εἰς τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἡμερολογίου «διὰ τὸ ἀυθαίρετον τῆς πράξεως τοῦ Πάπα Γρηγορίου ΙΓ'», δὲν νομίζει ὁ αὐτὸς Ἅγ. Κυζίκου, ὅτι αἱ Ἐκκλησία Κ/πόλεως καὶ Ἑλλάδος ἀυθαίρετως ἐνήργησαν καὶ αὐταί, μεταρρυθμίσασι τὸ ἡμερολόγιον, ἄνευ τῆς προηγουμένης συγκαταθέσεως καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν; Διότι βεβαίως εὐσυνειδήτως συζητῶν τὸ ζήτημα ὁ Ἅγ. Κυζίκου, δὲν θὰ παραδεχθῆ ποτέ, ὅτι, ἀφοῦ οὐδεμίᾳ ἄλλῃ ἐκ τῶν μετασχουσῶν τοῦ πανορθοδόξου Συνεδρίου Ἐκκλησιῶν ἠκολούθησαν ἄνευ ἀυθαρεσίας ἐκ μέρους τῶν Ἐκκλησιῶν Κ/πόλεως καὶ Ἑλλάδος μετερρυθμίσθη τὸ ἡμερολόγιον τὴν 10ην Μαρτίου τοῦ 1924. Πράγματι τί ἀληθῶς τότε ἐζητήθη; Νὰ μεταρρυθμισθῆ τὸ ἡμερολόγιον. Εἰς τοῦτο τί ἀντέταξαν τὰ Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς; Νὰ μὴ μεταρρυθμισθῆ κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ πιστευθῆ, ὅτι συμφωνοῦμεν μὲ τοὺς Καθολικούς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ σκανδαλίση τοὺς Ὁρθοδόξους τῆς Συρίας καὶ Παλαιστίνης, θὰ δώσῃ ὄπλα καθ' ἡμῶν εἰς τοὺς Καθολικούς, θὰ βλάψῃ δὲ τοὺς Ὁρθοδόξους καὶ εἰς τὴν προσκυνηματικὴν αὐτῶν παράστασιν. Ἄς μὴ ἐπιχειρηθῆ ἡμερολογιακὴ μεταρρύθμισις, εἰ δυνατόν. Ἐὰν ὅμως εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀποφύγωμεν τὴν μεταρρύθμισιν, τότε δεχόμεθα, εἶπον τὰ Πατριαρχεῖα, νὰ μεταρρυθμισθῆ τὸ ἡμερολόγιον, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὸ Γρηγοριανὸν εἶνε λελανθασμένον, ὅλος δὲ ὁ κόσμος βοᾷ κατ' αὐτοῦ, καὶ μελετᾷ καὶ ἐπιδιώκει τὴν μεταρρύθμισιν αὐτοῦ, τότε ἄς κάμωμεν ἐπ' ὀλίγον ἔτι ὑπομονήν, ἕως ὅτου εὐρεθῆ τὸ τελειότερον ἐπιστημονικῶς, ὅπερ νὰ δεχθῶμεν πᾶσαι

αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι, πάντα τὰ θρησκευόμενα καὶ πάντα τὰ κράτη. Ἦδη ἐπίκειται ἡ μελέτη καὶ ἀποδοχὴ παρὰ πάντων τοῦ τελειότερου ἡμερολογίου. Διατὶ νὰ μεταβάλωμεν τώρα τὸ ἡμερολόγιον, νὰ μεταβάλωμεν δ' αὐτὸ ἐπίσης καὶ μετὰ ὀλίγους μῆνας, ἢ καὶ μετὰ ἓν ἔτος διὰ τοῦ τελειοτάτου σχετικῶς καὶ τοῦ ὀριστικοῦ;⁴

Εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην τῶν τριῶν Πατριαρχείων τί ὑπῆρχε τὸ παράλογον; Πάντες γινώσκομεν, ὅτι ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν μελετᾷ καὶ πρόκειται νὰ υἰοθετήσῃ ἐν ὀνόματι ὅλων τῶν ἐθνῶν ἡμερολόγιον, συνταχθὲν ἐν Ρώμῃ ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν μετέσχον δι' Ἀντιπροσώπων καὶ τὸ Βατικανὸν καὶ ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία, τὸ δὲ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀντεπροσωπεύθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Αἰγινήτου.

Ἐν τούτοις, τὰ τρία Πατριαρχεῖα εἰς τὴν ὡς ἄνω περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου ἀπάντησιν ἢ πρότασίν των, προσέθετον ὡσαύτως καὶ ὅτι, οἰαδήποτε μεταρρυθμίσις καὶ ἂν ἐπεχειρεῖτο, ἔπρεπε δι' ἀποφάσεως ἐν Οἰκουμενικῇ ἢ Μεγάλῃ Τοπικῇ Συνόδῳ νὰ ἐπεχειρεῖτο, τοῦτο δὲ ἐζήτησαν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ὑπάρχῃ ὁμόφωνος ἀπόφασις, διὰ νὰ φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας.

Διατὶ αἱ Ἐκκλησίαι Κ/πόλεως καὶ Ἑλλάδος εἰς τοῦτο τουλάχιστον δὲν ἠξίωσαν προσοχῆς τὴν φωνὴν τῶν τριῶν Πατριαρχείων; Ἦτο τόση μεγάλη ἀνάγκη νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ μεταβολή; Ἀλλὰ τὰ Πατριαρχεῖα ἐβεβαίουν ὅτι εἶναι

---

4. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴν μεγάλος θόρυβος εἶχε γίνεῖ στὸν χῶρον τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον ἀστρονόμων, γιὰ τὸ ζήτημα ἐξευρέσεως τελειότερου ἡμερολογίου. Οἱ σημερινοὶ ὑπέρμαχοι τῆς ἡμερολογιακῆς Καινοτομίας ματαίως ἐπικαλοῦνται ἀκόμη ὡς λόγον τῆς Μεταρρυθμίσεως τὴν ὑποτιθέμενην ἐπιστημονικὴν τελειότητα τοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου ἢ ἔστω τοῦ κατ' αὐτοὺς «Διορθωμένου Ἰουλιανοῦ».

πρόθυμα, ἵνα τὸ ταχύτερον συγκληθῆ ἡ Σύνοδος, ὥρισαν μάλιστα ὡς τόπον συναντήσεως τὰ Ἱεροσόλυμα, ἡμέραν δὲ συγκλήσεως, αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία Κύπρου προέτεινε, τὴν Πεντηκοστὴν τοῦ ἔτους τούτου. Διατί αἱ δύο Ἐκκλησία εἰς μὲν τὰς ἀδελφὰς προτάσεις τῶν τριῶν Πατριαρχείων ἔβυσαν τὰ ὄψα, ἔσπευσαν δὲ τὸ ταχύτερον νὰ μεταρρυθμίσωσι τὸ ἡμερολόγιον, παρὰ τὸ ἀπειλούμενον σχίσμα, παρὰ τὴν ἀπειλουμένην διὰ τοῦ πραξικοπήματος τούτου φυγάδευσιν τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν;

Ἄλλ' εἰς ταῦτα ὁ Ἁγ. Κυζίκου ἀπαντᾷ: «ἐὰν δύο ἢ τρεῖς δι' οἰκείαν φιλονεικίαν ἀντιλέγουσι, κρατήτω ἡ τῶν πλειόνων ψῆφος» (Α΄. Οἰκουμενικὴ Σύν. Καν. Στ', ὄρα φυλλαδ. Σελ. 14). Πότε ὁμως, Ἁγ. Κυζίκου, ἔγινε σύσκεψις, καὶ δύο ἢ τρεῖς ἀντέλεξαν; Ἐννοεῖτε τὸ γεγονὸς τῆς μὴ συμμετοχῆς τῶν τριῶν Πατριαρχείων εἰς τὸ πανορθόδοξον Συνέδριον; Ἀλλά, ὑμεῖς αὐτὸς ὁμολογεῖτε, ὅτι «πᾶσαι αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ ἦσαν ἀπλαῖ προτάσεις ad referendum εἰς τὴν καθόλου διοικοῦσαν Ἐκκλησίαν, δικαιουμένην ν' ἀποφανθῆ ἐπ' αὐτῶν καὶ νὰ τὰς δεχθῆ ἢ νὰ τὰς ἀπορρίψῃ» (σελ. 10). Ὁ Ἅγιος Κυζίκου ὁμως ἔτι μᾶλλον προχωρῶν καὶ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑποστηριζέως μιᾶς βεβιασμένης πράξεως ἐλαυνόμενος, φθάνει μέχρι τοῦ σημείου καὶ νὰ περιφρονήσῃ τὴν γνώμην καὶ τὴν φωνὴν τῶν τριῶν Πατριαρχείων. «Θὰ ἦτο, λέγει, ἀπελπιστικῶς τραγικόν, ἐὰν δύο δωδεκάδες Ἐπισκόπων τῶν τριῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, μετὰ 400.000 Ὀρθοδόξου πληθυσμοῦ εἶχον τὴν δύναμιν νὰ ἐπιβάλλωνται εἰς τοὺς 400 Ἐπισκόπους καὶ τὰ 150 ἑκατομμύρια τῶν Ὀρθοδόξων· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἔδει ν' ἀναφωνήσωμεν *Finis Ecclesiae*» (σελ. φυλλαδ. 14)... Δὲν δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν, διότι ἐὰν ὑπάρχῃ τραγικότης εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, εἶνε αὐτὴ ἡ τραγικὴ εἰρωνεΐα, καθ'

ἦν ἐνῶ ὁ Ἅγιος Κυζίκου φαντάζεται, ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν φάλαγγαν τῶν 400 Ἐπισκόπων καὶ τῶν 150 ἑκατομμυρίων Ὀρθοδόξων, ἡμεῖς ἐντεῦθεν ἐξ ἐναντίας καὶ δυστυχῶς βλέπομεν τὸ Πατριαρχεῖον Κ/πόλεως ἄνευ ποιμνίου καὶ ἄνευ Ἐπισκόπων, παλαῖον τὸν περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνα... Τὰ δ' ἑκατομμύρια τῶν Ὀρθοδόξων ἐν τῷ ἡμερολογιακῷ ζητήματι ἐπισείουν κατὰ τῆς γνώμης τῶν Πατριαρχείων καὶ ἐξ Ἑλλάδος. Ἀλλὰ διατι λησμονεῖται καὶ ἐν τῇ περιπτώσει αὐτῇ τὸ «οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολύ». Διατί ἐξ ἄλλου λησμονοῦσιν οἱ ἐπισείοντες τὰ ἑκατομμύρια, ὅτι ἐὰν τοῦτο ἐτίθετο ὡς βάσις, τότε ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ ὑποχωρήσωμεν οἱ Ὀρθόδοξοι εἰς ὅλα ἀπέναντι τῶν Καθολικῶν, οἱ ὅποιοι καὶ Ἐπισκόπους πολὺ περισσοτέρους, ἢ ἡμεῖς, ἔχουσι, καὶ πληθυσμὸν πολὺ περισσότερον.

Ἐν Ζαγαζικίῳ⁵

† Ὁ Λεοντοπόλεως Χριστοφόρος⁶

5. Τὸ Ζαγαζίκ, πόλη τῆς Αἰγύπτου, στὴν ὁποία ὑπῆρξε κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκμαία Ἑλληνορθόδοξη Κοινότητα, ἦταν ἡ ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως.

6. Χριστοφόρος Δανηλίδης (1876-1967). Ὁ ἀπὸ Ἀξώμης καὶ εἶτα Λεοντοπόλεως καὶ εἶτα Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρος ὁ Β', ὑπῆρξε θερμὸς ὑπερασπιστὴς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου (συνέγραψε καὶ τὸ ἔργο «Ἡμερολογιακὰ» ποῦ ἀναφέρουμε κατωτέρω) καὶ φίλος τῶν Ἀγωνιστῶν κατὰ τῆς Καινοτομίας. Στὰ Ἀρχεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μας διασώζεται καὶ σχετικὴ ἀλληλογραφία, στὴν ὁποία θὰ ἀναφερθοῦμε σὲ προσεχῆς τεῦχος.

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ¹

ΗΕΟΡΤΗ τῆς Συνάξεως τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων εἶναι μὲ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον τὴν Κυριακὴν², 29ην Ἰουνίου. Οἱ νεωτερισταὶ ὅμως θὰ τὴν ἐορτάσουν αὖριον Κυριακὴν³, 29 Ἰουνίου, κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον, ἥτοι δύο ὀλοκλήρους ἐβδομάδας πρὸ τῆς κανονικῆς ἡμέρας. Λαμβανομένου δὲ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων διαρκεῖ ὑπὲρ τὰς 20 ἡμέρας κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἔνεκα τοῦ Πασχαλίου, ἔπεται ὅτι οἱ μονομερῶς νεωτερίζοντες καταργοῦν σχεδὸν καὶ τὰς νηστείας. Ἴσως εἰς μερικοὺς νὰ μὴ φαίνεται τὸ τοιοῦτο πολὺ μέγα ζήτημα, ἀλλὰ κατὰ τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μέγιστον ζήτημα καὶ σοβαρώτατον. Διότι ἐὰν παραβλέψωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο καὶ δὲν δώσωμεν σημασίαν εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν παράλειψιν, τότε τί δύναται νὰ ἐμποδίζῃ καὶ διὰ τὴν παραβίασιν μεγαλειτέρων καὶ σπουδαιότερων πραγμάτων;

---

1. ΑΤΛΑΝΤΙΣ (28-6-1924).

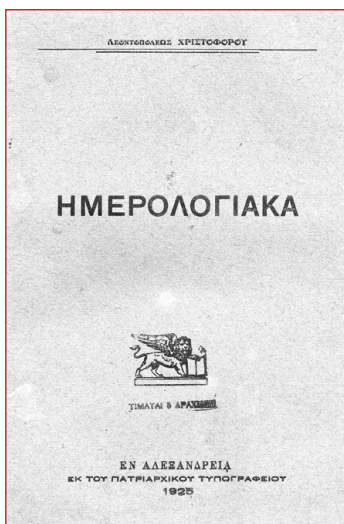
2. Ἡμέρα Δευτέρα ἦταν ἡ Ἑορτή, ἀλλ' ἐκ παραδρομῆς ἐγράφη Κυριακή.

3. Ἴδου ἡ αἰτία τῆς παραδρομῆς.

ΒΙΒΛΙΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΤΩΝ ΓΝΗΣΙΩΝ ΟΡΘΟΔΟΣΩΝ

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ (1925)

ΚΑΤΑ τὸ ἔτος 1925 ἐξεδόθησαν δύο σημαντικά βιβλία. Τὸ πρῶτο φέρει τίτλο «Ἡμερολογιακὰ» καὶ τὸ συνέγραψε ὁ Χριστοφόρος Δανιηλίδης, Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὁ μετέπειτα Πατριάρχης τῆς πόλεως (1939-1966).

Πρόκειται για ἓνα τευχίδιο 29 σελίδων μεσαίου μεγέθους, πὸν ἐκδόθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια ἀπὸ τὸ Πατριαρχικὸ Τυπογραφεῖο. Σὲ αὐτὸ κατακρίνονται καὶ καταρρίπτονται μὲ σαφήνεια καὶ πατερικὸ φρόνημα ἄρθρα τῶν Καινοτόμων, πὸν εἶχαν δημοσιευθεῖ στὰ ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδόμενα ἔντυπα «Ἐκκλησία» καὶ «Ἀνάπλασις».

Στὴν σπουδαία αὐτὴ ἔκδοση συνοψίζει ὁ μακαριστὸς συγγραφέας (στὴν σελ. 15 τοῦ πονήματος) τοὺς λόγους, γιὰ τοὺς ὁποίους ἀποδεικνύεται μάταιη καὶ ἀνούσια ἡ μεταρρύθμιση τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου καὶ τοὺς ὁποίους μεταφέρουμε ἐν περιλήψει:

«1) διότι ὀφείλομεν οἱ Ὁρθόδοξοι, μὴδὲ κατὰ κεραίαν νὰ θίξωμεν ὅσα οἱ Πατέρες ἡμῶν παρέδωκαν ἡμῖν,

2) διότι, ἂν καὶ αὐτοὶ οἱ Πατέρες τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐγνώριζον καλῶς “τὸ ἀνώμαλον καὶ ἄνισον” τῶν φωστήρων ἡλίου καὶ σελήνης... ἐν τούτοις πάντες οὗτοι δὲν ἐθεώρησαν οὐσιῶδες πάση θυσία νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν μεταρρυθμισιν αὐτοῦ· τούτο ἐπειδὴ δὲν ἦσαν ἀστρολόγοι, ἀλλὰ Πατέρες, τῆς Ἐκκλησίας καθηγηταί...

3) διότι, ἂν καὶ τὸ Γρηγοριανὸν εἶνε τελειότερον τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἐν τούτοις ἐπειδὴ ἀναντιρρήτως δὲν εἶνε καὶ τοῦτο τέλειον, θὰ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ’ ἣν θὰ ζητῆται καὶ τούτου ἡ διόρθωσις.

Εἰς τὰ κατὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου ἐπιχειρήματα ταῦτα προστίθενται καὶ τὰ ἑξῆς δύο:

1) ὅτι διὰ νὰ ἐπιχειρηθῇ ἡ μεταρρυθμισις τοῦ ἡμερολογίου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἔδει νὰ συμφωνήσωσιν εἰς τοῦτο πᾶσαι αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι, καὶ τὸ ποίμνιον αὐτῶν νὰ μὴ σκανδαλισθῇ ἐκ μιᾶς ταύτης μεταρρυθμίσεως, πράγματα δύσκολα πάντως, ἂν μὴ ἀδύνατα, καὶ

2) ὅτι τὴν πρὸς τὸ Γρηγοριανὸν προσαρμογὴν τοῦ καθ’ ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου οἱ Καθολικοὶ θὰ ἐχρησιμοποιοῦν διὰ προπαγανδιστικὸν ὑπὲρ ἑαυτῶν σκοπούς. Ἀλλὰ μήπως καὶ ὁ Πασχάλιος Κανὼν δὲν θὰ ἔπρεπε καὶ οὗτος νὰ μεταρρυθμισθῇ, μεταρρυθμιζόμενον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου; Καὶ τότε;».

Ἡ ἔκδοσις τοῦ ἔργου αὐτοῦ προξένησε νευρικήτητα στὸ στρατόπεδο τῶν Καινοτόμων, οἱ ὅποιοι

παρέμειναν ἀμετανόητοι, ὅπως φάνηκε ἀπὸ τὶς ἀπαντήσεις τους, παράλληλα δὲ ἐνίσχυσε τὴν «παράταξιν Κυρίου», ἀφυπνίζωντας μὲ τὸν ἔγκυρο λόγο τοῦ πληθὸς Ὁρθοδόξων, προβληματισμένων μὲ τὴν παράνομη Καινοτομία.

Τὸ ἴδιο ἔτος κυκλοφόρησε καὶ τὸ βιβλίον «Κέντρα τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ανατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» ἀπὸ τὸν Ἀγιορείτη Μοναχὸ Ἀρσένιο Κοττέα (1881-1978). Τὸ ἀποτελούμενο ἀπὸ 98 σελίδες σύγγραμμα αὐτό, τὸ ὁποῖο εἶχε πρωτοκυκλοφορήσει τὸ 1924 στὴν ρουμανικὴ γλῶσσα, περιέχει πάρα πολλὰ στοιχεῖα καὶ ντοκουμέντα γιὰ τὸ Ἡμερολογιακὸ Ζήτημα καὶ γιὰ τὶς ὑπόλοιπες σχεδιαζόμενες ὑπὸ τῶν νεωτεριστῶν Καινοτομίες, καθὼς καὶ σημαντικότερες πληροφορίες τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς ἐποχῆς.

